

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Vilvoorde is niet echt onveilig
Tweehonderd Vlamingen en Franstaligen
over de rand en Brussel

FiguranDten William Van Laeken
Graag toerist in eigen land

Stripverhaal voor buitenlandse gastjes

Acht pagina's **RANDUIT** agenda

Vlaams karakter van de rand blijft prioritair

**Onder de slogan 'Nederlands, een taal voor het leven' voert de provincie Vlaams-Brabant een grootscheepse promotiecampagne voor taallessen voor anderstaligen. De actie ver-
taalt de bekommernis van de provincie om een actief onthaalbeleid te voeren dat de anderstaligen de kans biedt zich te integreren in hun nieuwe omgeving. Kortom om zich thuis te voelen. Zo'n actie beklemtoont bovendien het Vlaams karakter van de provincie.**

Bij de voorstelling van de campagne sprak gedeputeerde Herman Van Autgaerden de hoop uit dat de nieuwe Vlaamse regering haar belofte waarmaakt om aanbod en vraag van taalcursussen op elkaar af te stemmen. Volgens hem is voor Brussel en Vlaams-Brabant ongeveer honderd miljoen frank extra nodig om dit te realiseren.

Vanwaar dat cijfer? 'Het gaat om een ruwe schatting waartoe we gekomen zijn na diepgaande gesprekken met uiteenlopende actoren in het vormings- en integratiecircuit. Het is geen nieuw cijfer, want ook vorig jaar pleitte ik voor een extra inspanning van de Vlaamse regering. Vandaag stel ik met tevredenheid vast dat de regeringsverklaring van de nieuwe Vlaamse bewindsploeg expliciet aandacht besteedt aan taallessen voor anderstaligen. Het thema komt aan bod in het hoofdstuk over Brussel én in dat over de Vlaamse rand', aldus Herman Van Autgaerden. Het zinnetje uit de regeringsverklaring dat 'het aanbod taallessen Nederlands voor anderstaligen beter in overeenstemming moet worden gebracht met de vraag', geeft hem 'goede hoop' dat de regering-Dewael met extra fondsen over de brug zal komen om die intentie ook daadwerkelijk te verwezenlijken.

Succes houdt risico's in

De extra middelen zijn nodig omdat de taalcursussen de voorbije jaren een overweldigend succes waren. De eerste promotiecampagne trok de aandacht van zo'n duizend geïnteresseerden en vorig jaar was hun aantal meer dan

FOTO: BASICA WILHEM

verdubbeld. 'Dat succes is natuurlijk hoopgevend, maar het houdt anderzijds ook risico's in. Hoe meer gegadigden, hoe groter het gevaar dat de kwaliteit eronder gaat lijden. We hebben dus extra middelen nodig om het initiatief niet te laten verwateren of te laten instorten onder zijn eigen succes. Het bedrag dat ik vooropstel, slaat uiteraard op taalcursussen in heel de provincie Vlaams-Brabant, van Diest tot Vilvoorde en Halle', zo stipt Van Autgaerden aan. Volgens hem sluit de aandacht die de nieuwe Vlaamse regering aan de integratie van buitenlanders besteedt, volledig aan bij de nota die de provincie bij de onderhandelaars indiende. Niettemin is de gedeputeerde voornemens een nieuwe werknoot op te stellen opdat de nieuwe Vlaamse bewindsploeg via specifieke maatregelen het Vlaams karakter van de provincie veilig zou stellen. De uitbreiding van het taalonderwijs is daar slechts een onderdeel van. Van Autgaerden wil van de regering ook meer duidelijkheid in welke richting zij haar inburgeringsproject wil sturen. 'Wij zijn vragende partij'.

Stapje verder

De grotere inspanning die Van Autgaerden van de Vlaamse regering verwacht ten behoeve van het Vlaams karakter van de provincie (en dus ook de rand) reikt verder dan louter het taalonderwijs. 'Daarbij denk ik in de eerste plaats aan cultuur en huisvesting', aldus Van Autgaerden. Volgens hem moet deze Vlaamse regering 'een stapje verder gaan' dan de vorige. 'Het is niet meer dan logisch dat deze regering de rondzendbrieven van de vroegere ministers Leo Peeters en Luc Martens onverkort toepast. Ze zou echter verder moeten gaan. Alle Vlaamse parastatale diensten zouden moeten worden verplicht in hun eerste contact met de inwoners van de zes faciliteitengemeenten het Nederlands te gebruiken. Dat zou op korte termijn al kunnen gelden voor de aanslagbiljetten voor de waterbedeling'. Van Autgaerden hoopt dat het de goede richting uitgaat nu zijn partijgenoot, Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Zaken is geworden en de voogdijbevoegdheid heeft over zowel de gemeenten als de OCMW's.

Johan Cuppens

An active welcome policy

With the slogan 'Dutch, a language for life', the province of Flemish-Brabant is conducting a large-scale campaign in favour of language lessons for those with other mother tongues. The province wants to implement an active welcome policy offering those with other native languages a chance to integrate themselves into their new environment so that they can feel truly at home. The province hopes that the new Flemish government will fulfil its promise to bring the supply of language courses into line with the great existing demand, and of course that it comes up with the necessary financial resources. The greater effort which the province expects from the government on behalf of the Flemish character of the province (and thus also of the outskirts) must extend further than language teaching alone.

- Ik ben een Vlaming, maar ik heb mij altijd verzet tegen slogans als: 'Wat we zelf doen, doen we beter.' Dat is gewoon niet zo. (Vlaams minister-president Patrick Dewaele in Humo)
- Vlaanderen heeft er alle belang bij dat het in Wallonië goed gaat. En soms heb ik het gevoel dat wij ons te veel verheugen omdat dat niet het geval is. (id)
- Om vooruit te gaan moet je met de Walen praten en dat was voor de verkiezingen onmogelijk. (id)
- Ik ga nooit een gesprek uit de weg. Tenminste als het geen cafépraat over slechte regeringen, zakkenvullers en meer van dat fraais is. Daar pas ik voor. (Luc Van den Bossche, federaal minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de Openbare Besturen in Humo)
- Er is veel geflater en getater. (CVP-fractie leider Stefaan De Clerck over de regering Verhofstadt in Het Nieuwsblad)
- De illusie hebben dat wij op een heel andere manier minister zullen zijn, is krankzinnig. (Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw Vera Dua -Agalev- in Teek)
- Ik denk dat we van de karikatuur af moeten dat een groene politicus per se anders is dan andere 'politiekers'. (id)
- Als je al de theorieën van Agalev toepast als je zelf in het bestuur zit, jongen, dat is om de gordijnen in te vliegen! Dat is niet te doen! (Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen Mieke Vogels in Teek)
- Als je niet aan politiek blijft doen met emotie en een gevoel van verantwoordelijkheid over wat er verkeerd loopt, kun je geen bezielend project uitdragen. (kandidaat SP-voorzitter Patrick Janssens in De Morgen)
- De SP is een conservatieve partij geworden, die al tevreden is als ze erin slaagt de

VAN HOREN ZEGGEN

- bestaande toestand te bevestigen. (id)
- Wij komen nog steeds over als een wat oubollige, extreem katholieke, prekerige partij die er niet in slaagt aansluiting te vinden bij het tijdsgevoel. (CVP-lid en denktank-voorzitster Marianne Thyssen in De Morgen)
- Als er geen vernieuwing komt, is het met de CVP gedaan. (voorzitter van de Europese Volkspartij en ex-premier Wilfried Martens in De Standaard)
- Hoe komt het dat er hier toch zo gekankerd wordt? (Brussels minister Jos Chabert in De Morgen)
- Mensen verdragen nog zo weinig van elkaar; de hond blaft te luid, de haan kraait te vroeg, of de haag is niet goed onderhouden. Het is altijd wat. (burgemeester Georges Cardoen van Galmaarden in Het Nieuwsblad)
- Er zijn in ons land maar weinig mensen die echt kunnen genieten (...) Bovendien weten veel Belgen niet eens hoe ze moeten genieten. Sommigen denken dat ze daarvoor ergens op een godvergeten strand onder de palmbomen moeten liggen. Lukt hen dat niet, dan zijn ze ongelukkig. (arbeidspsychiater Marcus Brandt in De Morgen)
- Mocht het mogelijk zijn om iedere dag alles opnieuw voor het eerst te beleven, dan ben ik er zeker van dat iedereen zich verrot zou schrikken van hoe het er vandaag met de wereld aan toe gaat. (liedjesmaker en zanger Bram Vermeulen in De Morgen)

Vilvoorde is niet echt onveilig 4

Vilvoorde mag dan al zijn 'Far West' hebben, dat wil daarom nog niet zeggen dat het er in de Zennestad ook zo gewelddadig aan toe gaat. Het vaak gesignaleerde onveiligheidsgevoel heeft vooral te maken met allerlei vormen van overlast en wrevel.

Tweehonderd Vlamingen en Frans-taligen over de rand en Brussel 8

FiguranDten 10

Van tolk bij de Europese Unie belandde William van Laeken uiteindelijk bij de VRT, waar hij het boegbeeld werd van het actualiteitsmagazine Panorama. Een gesprek met een geëngageerd journalist die zich liefst 'buitenstaander' voelt.

Vzw 'de Rand' Nieuwe voorzitter Eddy Frans wil dialoog 12

Natuurlijk beter (2) Bioproducenten en natuurvoedingswinkels boeren steeds beter 16

Buitenlandse gastjes vergast op stripverhaal over Vlaanderen 19

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6 • OKTOBER IN DE RAND 14

ZONDER OMWEGEN 18 • RESTAURANT 20

VAN HUIZEN EN TUINEN 22 • GASTENBOEK 24

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.
Hoofdredactie: Henry Coenjaarts
Eindredactie: Geneviève Ostyn
Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel
Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele
REDACTIEADRES:
Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren
tel 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, randkrant@ping.be
Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,
Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

Vilvoorde is niet echt onveilig

Vilvoorde mag dan al zijn 'Far West' hebben, dat wil daarom nog niet zeggen dat het er in de Zennestad ook zo gewelddadig aan toe gaat. Toch is er, vooral bij oudere bewoners, sprake van een toenemend onveiligheidsgevoel dat vooral te maken heeft met overlast en wrevel. Het stadsbestuur reageert hierop met een preventief veiligheidsbeleid waarvoor een specifieke dienst in het leven werd geroepen, en met het oprichten van wijkgebonden meldingspunten waar iedereen met zijn klachten terecht kan.

4 'Enkele jaren geleden is het begonnen', getuigt Ann Smets uit de Vilvoordse wijk Far West. 'Ik was exportbediende op de luchthaven van Zaventem en kwam daardoor vaak laat thuis. Zes maanden lang werd er regelmatig getelefoneerd en afgehaakt, overdag maar ook 's nachts, wellicht om te controleren of we thuis waren. Tijdens onze vakantie aan de kust is er ingebroken en werd er voor 600.000 frank gestolen. De dieven hadden ruimschoots de tijd om de sleutels van de kasten te zoeken en gingen er onder andere vandoor met mijn gouden juwelen die ook een sentimentele waarde hebben.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Echt bang is Ann Smets er niet door geworden, maar toch noemt ze de toestand in Vilvoorde 'verschrikkelijk'. 'De politie vertelde me dat de meeste inbrekers buitenlandse drugsverslaafden zijn die uit Schaarbeek komen afzakken. Ons inbraakdossier werd 'zonder gevolg' door het parket geklasseerd. Er wordt niets tegen gedaan en dat vind ik een schande.'

Niet echt onveilig

Criminele feiten, zoals deze die Ann Smets overkwamen, verhogen natuurlijk het onveiligheidsgevoel bij de mensen. Toch loopt het met de criminaliteitsgraad in Vilvoorde niet de spuigaten uit. Die criminaliteitsgraad wordt

'Verloedering, overlast en allerhande wrevel werken een subjectief gevoel van onveiligheid in de hand'

berekend door het aantal gepleegde feiten te delen door twaalf en door het inwonersaantal en de uitkomst van die deling vervolgens te vermenigvuldigen met 1.000. In 1997 bedroeg de criminaliteitsgraad in Vilvoorde 6,21 en vorig jaar 6,4. In een vergelijkbare stad als Halle is dat bijvoorbeeld 6,69 voor 1997 en 6,28 in 1998. Een resultaat dat dus in dezelfde lijn ligt. De Vilvoordse burgemeester Machelen heeft zelfs een iets hogere criminaliteitsgraad van 7,72. Op het grondgebied van Vilvoorde gebeurden er vorig jaar 2.623 criminele feiten, alle mogelijke soorten van overtredingen (verkeerd parkeren, dronkenschap en inbreuken tegen dierenbescherming) inbegrepen. Dat cijfer is de voorbije jaren stabiel gebleven en vertoont geen opmerkelijke stijging. De 'meetbare' onveiligheid mag dan al niet echt angstaanjagend zijn, dat neemt niet weg dat er veel inwoners zijn die kampen met een veeleer subjectief onveiligheidsgevoel, stelt stedelijk preventieambtenaar Bart Kaesemans vast. 'Verloedering, overlast en

allerhande wrevel werken dat subjectieve gevoel van onveiligheid in de hand. Jongeren die doelloos op straat rondhangen is bijvoorbeeld een factor die meespeelt, maar ook het niet-naleven van allerlei regels. Dat laatste moet heel ruim worden opgevat: het gaat om mensen die het huisvuil op de verkeerde dag op de stoep zetten, om afval op straat, loslopende honden, fietsers in het park of te snel verkeer.' Precies om dergelijke fenomenen aan te pakken richt Vilvoorde meldingspunten op in vijf wijken. De buurt van het Hanssenspark, Kassei en Houtem hebben er al een, Faubourg en Far West volgen binnenkort. Inwoners kunnen er terecht met klachten, meldingen, vragen en ideeën rond wonen, leven en samenleven in de wijk. Concreet kan het gaan om losliggende straatstenen, sluikstorten, een gebrek aan ontspanningsmogelijkheden of verkeersproblemen. De meldingspunten worden bemand door een maatschappelijk assistent van de preventiedienst, de wijkagent en de sectoragent van de rijkswacht. Bedoeling is om de kleine inbreuken, die vaak tot onveiligheidsgevoelens leiden, zo snel mogelijk aan te pakken en ook een vast aanspreek- en vertrouwenspunt voor de bevolking te scheppen. Dezelfde opdracht is weggelegd voor de veertig stadswachters die in patrouilles van twee in de Vilvoordse wijken worden ingezet. Zij houden preventief toezicht, melden onregelmatigheden en infrastructuurmankementen aan de bevoegde diensten en zijn een aanspreekbaar gezicht in de wijk waar ze regelmatig de ronde doen.

Middenvinger omhoog

De preventiedienst van Vilvoorde heeft naast de voornoemde meldingspunten en de vermogenscriminaliteits- en drugspreventie ook een jongerenwerking onder zijn vleugels. 'We zorgen voor een waaier van activiteiten voor 12- tot 16-jarigen', zegt Bart Kaesemans. 'We hebben vastgesteld dat voor sommige jongeren de drempel te hoog is om deel te nemen aan activiteiten van reguliere jongerenorganisaties, dat ze zich vervelen, daardoor op straat rond

FOTO: ESTERIE DE SINGELAREN

hangen wat soms leidt tot vandalisme en overlast. Via onze activiteiten proberen we ze bij te brengen dat er regels bestaan waar ze zich aan moeten houden.' Ook de stedelijke jeugddienst, het JAC en de jeugdhuisen ontfermen zich over de lokale jeugd.

Volgens René Vercammen uit Houtem -op het eerste gezicht een rustige residentiële wijk- brengt het allemaal geen aarde aan de dijk. Hij doet zijn beklag over jongeren uit de nabij gelegen sociale woonwijk die de buurt terroriseren. 'Zelfs al ligt mijn fiets aan de ketting, geen seconde verlies ik hem uit het oog wanneer ik bij de apotheek ben. Mijn fietspomp en fietscomputer werden daar al eerder gestolen.'

Ook het achterlaten van vuilnis naast de glasbak, voorsteken aan het loket in het stadhuis en het snelle verkeer ergeren de man die al sinds 1953 in Houtem woont. 'Vroeger was dat niet zo. Misschien geeft deze wijk de indruk rustig te zijn, maar dat is gezichtsbedrog. De jeugd is niet meer gewend om in het gareel te lopen', vindt Vercammen. 'Ze hebben geen respect meer voor politie. Als ze een opmerking krijgen gaat de middenvinger de lucht in. Wat dat precies betekent weet ik niet, maar het zal beslist niet fraai zijn.'

Verschuivende criminaliteit

Het onveiligheidsgevoel lijkt vaak nogal af te hangen van de persoonlijke ingesteldheid. Jannette Poels, die in dezelfde straat woont in Houtem, voelt er zich echt op haar gemak. 'Er is weliswaar al twee keer ingebroken, maar

we hebben niet te klagen', vindt de vrouw die vroeger in het centrum van Vilvoorde woonde. 'Ook daar had ik geen last van onveiligheid. Er lopen wel veel 'jonge gastjes' op straat, maar dat is omdat ze nauwelijks wat om handen hebben. Er zijn bij voorbeeld geen bioscopen in Vilvoorde en niet iedereen kan daarvoor naar Brussel of Mechelen.'

Ook Els Huijgens, die tegenwoordig in Peutie woont, leefde lange tijd alleen in het centrum van Vilvoorde. 'Iedereen maakt wel eens wat mee in de stad. Zo is mijn autotelefoon er ooit 's nachts uit de wagen gestolen, maar als bij wonder is het toestel teruggevonden in Schaarbeek. Veel criminaliteit van Brussel verschuift naar Vilvoorde. Regelmatig liggen hier telefoon- en bushokjes aan diggelen, maar vreemd genoeg sta je daar eigenlijk niet meer bij stil. Meer vandalisme dan in andere steden is hier zeker niet. Ik hoor wel vaak van andere inwoners dat ze in de winter 's avonds niet meer de straat op durven. Ik ben ook geen held, maar mij heeft dat er nooit van weerhouden buiten te komen. Wat wel opvalt is dat het centrum er nogal verlaten bij ligt; veel winkelpanden staan leeg en dat geeft een ongezellige indruk.'

Els Huijgens vindt de nieuwe meldingspunten een goed initiatief, zeker voor wie zich wat kwetsbaar voelt.

Stad lokt gauwdieven

Ook Ann Smets uit Far west vindt het goed dat die meldingspunten er zijn, maar volgens haar zouden meer politiepatrouilles nuttiger zijn, vooral om de vele inbraken tegen te gaan. 'Hoe kunnen wij ons huis nog beveiligen als zelfs een alarm niet meer helpt?', vraagt ze zich vertwijfeld af.

Rond inbraakpreventie voert het stadsbestuur afzonderlijk campagne, met een premie voor wie beveiligingsmaatregelen nam. Preventieambtenaar Kaesemans rekent voor dat er in 1998 292 inbraken in woningen werden vastgesteld. 'Dat zijn er uiteraard 292 te veel, maar is Vilvoorde daarom onveiliger dan een andere stad?' vraagt hij zich af. Volgens Kaesemans kun je Vilvoorde niet vergelijken met een plaats als Bever, de veiligste gemeente in Vlaams-Brabant.

Vilvoorde is vrij verstedelijkt, telt 34.000 inwoners en ontvangt dage-

lijks bijna evenveel pendelaars die er werken. De Zennestad is erop voorzien dat mensen snel in en uit de stad moeten geraken met treinverbindingen en twee rechtstreekse aansluitingen op de grote ring. Keerzijde is dat dit veel wagens en ook gauwdieven naar de stad lokt.

Op de markt kunnen ze daarover meespreken. De marktkramers kregen er vorig jaar bordjes om hun klanten te waarschuwen voor zakkenrollers. 'Met een gedegen en permanente criminaliteitsanalyse kunnen wij bij dit soort fenomenen zeer snel reageren en kort op de bal spelen', stelt de preventieambtenaar.

'Je moet natuurlijk een beetje opletten hoe je je handtas draagt', zegt Ann die regelmatig de markt bezoekt. 'Soms ligt het ook aan de mensen zelf. Ze zetten hun tas op de grond aan een kraam of leggen achteloos hun geldbeurs op de toonbank.'

Marktkramer Fernand Hostyn staat in verscheidene steden op de markt en bespeurt overal hetzelfde. 'Mijn portefeuille werd al twee keer achter uit mijn kraam gestolen en klanten gaan al eens lopen met een rokje of bloesje. Het is hier niet zoals in een warenhuis waar meteen een alarmsignaal klinkt als er iets wordt gestolen. Wat in Vilvoorde gebeurt, maak ik ook in andere steden mee. Helaas evolueert onze maatschappij in een richting waarbij sommige normen vervagen.'

An Van hamme

Vilvoorde plus sûre

Alors même que le niveau de la criminalité n'est pas plus élevé à Vilvoorde que dans d'autres communes comparables et que le nombre de délits est resté stable ces dernières années, on observe, en particulier chez les habitants plus âgés de la commune, un sentiment d'insécurité croissant: selon Bart Kaesemans, fonctionnaire communal chargé de la prévention, 'la détérioration de la situation et les agressions vont de pair avec un sentiment général de dépit'. L'administration communale réagit par une politique préventive de sécurité: elle a créé à cet effet un service spécial et a mis sur pied dans les différents quartiers des permanences auxquelles chacun peut s'adresser pour faire part de ses réclamations.

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

VLAAMS-BRABANT

Najaarskalender en een nieuwe fietsroute

De zomer mag dan al voorbij zijn, dat wil daarom niet zeggen dat er in Vlaams-Brabant niets meer te beleven zou zijn. Getuige daarvan is de boordevolle evenementenkalender die de toeristische Federatie van de provincie voor de derde keer dit jaar laat verschijnen. De kleurrijke folder wijst u dag per dag de weg naar de talrijke evenementen die ook tijdens de herfst- en wintermaanden in Vlaams-Brabant worden georganiseerd, gaande van concerten en tentoonstellingen tot wandelingen en jawel, kerstmarkten. De evenementenkalender is gratis verkrijgbaar in de openbare bibliotheken, de culturele centra, de verschillende diensten voor toerisme en aan de infobalie van de dienst Toerisme Vlaams-Brabant, Diestsesteenweg

52, 3010 Leuven. U kunt hem ook telefonisch aanvragen op het nummer 016/26 76 20, per fax op nummer 016/26 76 76 of via e-mail aan toerisme@vl.brabant.be.

Bij Toerisme Vlaams-Brabant kunt u ook terecht voor een nieuwe fietsroute 'De Land van Asseroute'. Het lusvormige 39 kilometer lange traject doet een ruim gebied aan rond Asse. De nieuwe fietsfolder bevat een uitgebreide routebeschrijving en een gedetailleerde kaart en kost slechts 50 frank. Hij is te koop bij de verschillende diensten voor toerisme van de provincie. Schriftelijk bestellen kan ook door overschrijving van 72 frank op rekeningnr. 000 0057401-74 ten name van de dienst Toerisme op bovenstaand adres.

STERREBEEK

Nieuwe voorzitter, andere accenten

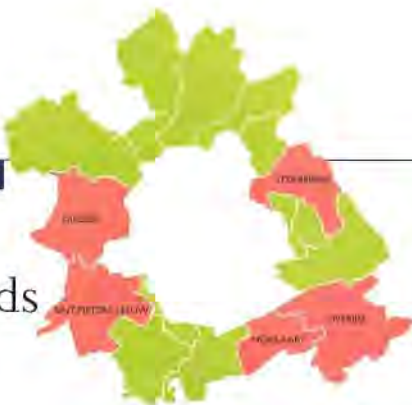
Luc Caluwaerts is de nieuwe voorzitter van de vereniging Sterrebeek 2000. Toen de vereniging werd opgericht in 1971 had ze drie uitgesproken streefdoelen: Sterrebeek Vlaams, groen en mooi houden. De laatste jaren richtte Sterrebeek 2000 zich vooral op het milieu. Daar komt nu met de nieuwe voorzitter verandering in. Luc Caluwaerts wil in de toekomst het Vlaams karakter van de gemeente meer beklemtonen. Sterrebeek 2000 zal daarom werk maken van initiatieven om anderstali-

gen in de gemeente aan te zetten om Nederlands te leren. Maar ook het milieu blijft belangrijk voor Sterrebeek 2000. De vereniging wil het probleem van de geluidshinder van de luchthaven van Zaventem aanpakken. Ze stelt onder meer voor om het nachtlawaai voor een deel te beperken door het goederenverkeer per trein te laten verlopen. Luc Caluwaerts kiest bewust niet voor een strak programma. Hij wil met Sterrebeek 2000 in de eerste plaats inspelen op de concrete behoeften van de inwoners. T.D.

SINT-PIETERS-LEEUW

Charter voor meer Nederlands

De vereniging het Vlaams Genootschap uit Sint-Pieters-Leeuw wil een charter opstellen om het gebruik van het Nederlands in de rand rond Brussel aan te moedigen. Het charter zal zich vooral richten tot verenigingen, bedrijven en kleinhandelszaken. Wie het document ondertekent, verbindt zich ertoe om het Nederlands als voertaal te gebruiken. Dat houdt ondermeer in dat de handelaars ééntalig Nederlandstalige reclame versturen en ook voor andere mededelingen uitsluitend het Nederlands gebruiken. Momenteel polst de vereniging naar de bereidwilligheid van de Leeuwse handelaars. Het Vlaams Genootschap ijvert al enkele jaren voor het consequent gebruik van het Nederlands in de rand

rond Brussel. Met het geplande charter wil de vereniging de verfransing van de rand een halt toevoeren. Het Vlaams

Genootschap wil zijn actieterrain dus niet beperken tot Sint-Pieters-Leeuw. Daarom ook wil men in de toekomst de krachten bundelen door meer te gaan samenwerken met andere Vlaamse verenigingen in de rand rond Brussel. T.D.

VLAAMS-BRABANT

Provinciaal Milieubeleidsplan

De provincie Vlaams-Brabant heeft voor het eerst een ontwerp van Provinciaal Milieubeleidsplan opgesteld voor de periode 2000-2004 om mee te helpen aan het oplossen van de vele problemen omtrent het leefmilieu. Elke Vlaams-Brabander kan over dit ontwerpplan zijn mening, opmerkingen, suggesties en aanvullingen laten weten tijdens het openbaar onderzoek dat loopt tot 19 november 1999. Opmerkingen kunnen bezorgd worden op het volgende adres: Provincie Vlaams-Brabant,

Dienst Leefmilieu, Provinciaal milieubeleidsplan, Diestsesteenweg 52, 3010 Leuven. Daarnaast is er ook een gratis brochure beschikbaar waarin de krachtlijnen van het ontwerp van het Milieubeleidsplan werden samengevat. Deze brochure kunt u verkrijgen bij provincie- en gemeentebestuur, culturele centra en bibliotheken. Voor meer inlichtingen over dit Provinciaal Milieubeleidsplan kunt u terecht bij de dienst Leefmilieu: 016/26 72 65 of 016/26 72 66.

Indianen rond Brussel

'Flaminganten die rond Brussel cirkelen zoals Indianen rond hun prooi', zo schreef de Waalse 'progressieve' krant Le Matin in een voorbeschouwing over de 19e Gordel die traditiegetrouw op de eerste zondag van september in de rand wordt gehouden. Onder die Indianen bevonden zich ondermeer ook premier Verhofstadt, Vlaams minister-president Patrick

Dewael en Vlaams minister van Binnenlandse Zaken en Sport Johan Sauwens. Premier Verhofstadt, net terug van de jaarlijkse topconferentie van de Francophonie in Canada, zag alvast geen politieke gratten in zijn deelname aan de Gordel. 'Ik heb de vorige tien jaar meegegordeld, dus waarom vandaag niet?', luidde zijn laconieke antwoord op de vraag of een Belgische eerste minister wel 'acte de présence' mag geven op een sportieve manifestatie die tegelijk een politieke inhoud heeft. Spijts eng-geestige plagerijen, zoals het strooien van spijkers en het

wegnemen van richting-aanwijzers her en der, werd deze 19e Gordel een klinkend succes. Officieel werden er 83.172 gordelaars geregistreerd, ruim 9000 meer dan de vorige jaren. Het schitterende weer zorgde voor maar liefst 26.830 'last minute' inschrijvingen op de gordeldag zelf. Dat cijfer ontkracht op zijn minst voor een deel de 'indianenstelling' van Le Matin. Veel mensen beschouwen de Gordel gewoon als een plezierig dagje uit en scharen zich als zodanig - zonder enig agressief vertoon- achter de intrinsieke boodschap dat de rand

rond Brussel Vlaams is en dat moet blijven. 'Die discussie kan niet opnieuw geopend worden', merkte Vlaams minister Sauwens desgevraagd op. Volgend jaar viert de Gordel zijn 20e verjaardag. Of het veel 'grootser' zal worden weet algemeen coördinator Luk Peirlinck nog niet, maar er zullen alleszins een paar nieuwigheden worden geïntroduceerd. Hopelijk vertaalt dat nieuwe zich ook in wat meer vuilnisbakken langs het parcours én in wat meer milieubewustzijn bij tal van deelnemers om die dingen ook te gebruiken!
HC

FOTO: PASCAL VIGNERON

MOSTINCKX-HUISJE WORDT PUINHOOP

Het huis Mostinckx in Sint-Martens-Bodegem, een deelgemeente van Dilbeek, is ten gevolge van zware regenval gedeeltelijk ingestort. Het is een van de laatste lemen woningen van het Pajottenland en dateert uit de 16e eeuw. De allereerste eigenaar was Jan Moernay, een arme boer. Later, in de 17e eeuw, diende de kleine hoeve als herberg. Het huis Mostinckx dankt zijn naam aan een latere eigenaar. Leem was in de 16e eeuw hét bouw materiaal bij uitstek van de arme bevolking, niet alleen in onze streken, maar in heel Europa. Hout was toen zeldzaam en dus ook heel duur. Leem was overal te vinden. Om de muren bij elkaar te houden mengde men stro en paardenurine of koeienbeer door de leem. Het huis Mostinckx is een van de weinige lemen woningen in de regio die de tand des tijds heeft doorstaan. In 1981 werd het huisje geklasseerd als beschermd monument maar het verkeert al een hele tijd in erbarmelijke staat. 'Het huis Mostinckx is van onschatbare waarde. Het gaat hier om een uniek monument van de kleine man. Als er niet heel snel iets ondernomen wordt, gaat het huisje definitief verloren', aldus Renate Devreese van Milieu Overleg Dilbeek.

FOTO: PASCAL VIGNERON

HOEILAART-OVERIJSE

Gelukkige verjaardag en nog vele jaren

Onder het motto 'Man Blijf Leven' pakken de gemeentes Overijse en Hoeilaart, samen met de huisartsenkring, het Rode Kruis en de Vrije Universiteit Brussel, uit met een originele preventiecampagne voor mannen. De laatste jaren is veel aandacht besteed aan preventief onderzoek naar borst- en baarmoederhalskanker bij vrouwen, maar te weinig aan de typisch mannelijke vormen van kanker, zoals bijvoorbeeld prostaatkanker. 'De mannen bleven een beetje in de kou staan, terwijl zij het net zijn die een extra duwtje in de rug best kunnen gebruiken om zich regelmatig te laten onderzoeken. Daarom zijn we nu gestart met dit initiatief in de druivenstreek', aldus dokter Dirk De Vroey van de huisart-

senkring Hoeilaart-Overijse. De campagne wil de mannen informeren en tegelijk ook preventief werken. De formule die 'Man Blijf Leven' hanteert komt oorspronkelijk uit de Verenigde Staten en rekt voor de eerste stap op de vrouwen. Nadat zij hun partner hebben ingeschreven krijgt hij drie jaar lang op zijn verjaardag een verjaardagskaart met een uitnodiging voor een preventief onderzoek bij zijn plaatselijke arts. Op die manier willen de initiatiefnemers de mannen aanzetten tot grotere waakzaamheid met betrekking tot hun gezondheid. Voor informatie en inschrijvingen kan men terecht bij de deelnemende huisartsen, kinesisten en apothekers van Hoeilaart en Overijse.
T.D.

Kleinschalige enquête bevestigt klassieke geschilpunten

Zijn tweehonderd ingevulde vragenlijsten voldoende om een gefundeerd oordeel te vellen over de faciliteiten in de rand rond Brussel?

De vraag rijst na lezing van de licentiaatsverhandeling van Annemie Neuckermans uit Sint-Pieters-Leeuw. Zij promoveerde afgelopen juni aan de Universitaire Instellingen Antwerpen tot licentiate in de Germaanse filologie met het proefschrift 'De Rand en het statuut van Brussel. Historisch overzicht, recente problemen en een enquête'.

De enquête is nieuw, maar levert niet meteen vernieuwende inzichten op. Daarvoor is de basis te smal, al getuigt de aanpak van veel scrupuleuze bekommernis. Van de 200 ondervraagden woont de helft in twee van de negentien gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Brussel-stad en Jette) en de overige honderd komen uit de

Slechts de helft van de Vlamingen uit de faciliteitengemeenten kan die zes gemeenten rond Brussel bij naam noemen

twee faciliteitengemeenten Wezembeek-Oppem en Drogenbos. Bovendien zijn Nederlands- en Franstaligen netjes verdeeld en zijn de leeftijdsgroepen (20-30 jaar en 40-50 jaar) eveneens mooi gelijk. Uiteindelijk geeft de enquête de mening weer van vier maal 25 (vijfentwintig) Nederlands- en Franstaligen. Representatief? Niet echt. Wetenswaardig zijn vooral de resultaten over de faciliteiten en het statuut van Brussel, naast de bevindingen over

Europa en het stemrecht voor de EU-onderdanen. De nochtans wezenlijke migrantenproblematiek komt slechts summier aan bod.

De onbekende zes

De faciliteitenproblematiek -hoeft het betoog?- ligt gevoelig. Daarom is het des te opvallender dat hoewel in het verleden meer dan één regering is gestruikeld over een communautaire kwestie, het maar droevig gesteld is met de feitenkennis daaromtrent bij het grote publiek. Bijna een kwart van de Franstaligen (23%) kent geen enkele van de zes faciliteitengemeenten, bij de Nederlandstaligen is dat 8%. Het onderscheid tussen de inwoners uit de twee faciliteitengemeenten zelf en die van de Brusselse gemeenten is heel frappant. Van de acht Nederlandstaligen die geen enkele faciliteitengemeente kennen, komen er liefst zeven uit Brussel. Toch zijn er ook 13 Nederlandstalige Brusselaars die wel alle zes gemeenten kennen. Bij de Franstaligen uit de twee Brusselse gemeenten zijn er 19 op 50 ondervraagden die geen enkele faciliteitengemeente kennen en niemand geraakt verder dan vier gemeenten. De helft van de Nederlandstaligen uit de faciliteitengemeenten kan de zes opsommen; de Franstaligen doen het iets minder goed met 23 op 50 ondervraagden die de zes kennen. 'De Brusselaars hebben veel minder contact met de realiteit van de faciliteiten en weten er duidelijk ook veel minder over', zo luidt het logische besluit in de studie.

Heel België tweetalig

Nederlands- en Franstaligen staan lijnrecht tegenover elkaar in hun antwoord op de vraag of ook andere gemeenten faciliteiten moeten krijgen. Bij de Nederlandstaligen is de ja/nee-verhouding 13/65 terwijl de Franstaligen met hun 68/12-score bijna voor een spiegelbeeldeffect zorgen. Haast even merkwaardig is de vaststelling dat nogal wat Brusselse Vlamingen (11 op 50) vinden dat nieuwe ge-

FOTO: WILTRICK DE STIJGELAPE

meenten met faciliteiten kunnen, terwijl slechts 2 op 50 Vlamingen in de twee faciliteitengemeenten zich uitspreken voor meer gemeenten met faciliteiten. De Franstaligen in de faciliteitengemeenten daarentegen zijn veel explicieter voor de uitbreiding van het aantal gemeenten met faciliteiten dan hun ondervraagde taalgenoten in de twee Brusselse gemeenten. Op de vraag in welke gemeenten dan wel faciliteiten moeten worden ingevoerd, raken sommigen echt de trappers kwijt. Bijna dertig percent van de ondervraagde Franstaligen pleit ervoor heel België tweetalig te maken. Hoe ze dat concreet willen invullen maakt geen deel uit van deze studie, maar er is weinig verbeelding voor nodig om de eenzijdige interpretatie in te zien.

Faciliteiten afschaffen

De scheiding van de geesten komt ook tot uiting in de vragen over voorstellen om een einde te maken aan de communautaire problemen in en rond Brussel. De Nederlandstaligen hechten vooral aan een gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel en aan een aangepast woonbeleid in de rand. Een uitbreiding van Brussel met de faciliteitengemeenten kan volgens hen niet, terwijl ze evenmin kunnen instemmen met het invoeren van faciliteiten in gemeenten met twintig procent Franstaligen. Gewaarborgde vertegenwoordiging in

Brussel in ruil voor het behoud van faciliteiten in de rand, wijzen de Vlamingen ook af; ze zijn veeleer voorstander van de afschaffing van de faciliteiten in de zes. De Franstaligen van hun kant pleiten voor een referendum om te bepalen welke gemeenten bij Brussel moeten worden gevoegd en vinden dat één aanvraag voldoende moet zijn om telkens Franstalige documenten te krijgen in de faciliteitengemeenten. De animositeit rond de omzendbrieven van de toenmalige Vlaamse minister van Binnenlandse Zaken Leo Peeters was zeer levendig op het moment dat de enquête werd gehouden (september 1998).

Deze bevindingen van de rondvraag sluiten grosso modo aan bij de stellingen die radicale Vlamingen, respectievelijk Franstaligen (vooral in het FDF) verkondigen.

Het valt wel op dat de Vlamingen niet echt wakker liggen van de vraag of de Franstaligen in de faciliteitengemeenten één aanvraag moeten indienen om Franstalige documenten te krijgen, dan wel of ze dit telkens moeten herhalen. Anderzijds hebben de Franstaligen kennelijk geen onoverkomelijke bezwaren tegen een gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen bij het bestuur van het Brussels Gewest.

Radicalere positie

Bij de Nederlandstalige ondervraagden is er een verschil tussen de inwoners van de twee faciliteitengemeenten en de inwoners van de twee Brusselse gemeenten. De Nederlandstalige Brusselaars zijn heel tevreden met de huidige situatie (het voorstel 'Brussel blijft beperkt tot 19 gemeenten en er zijn 6 faciliteitengemeenten' scoort 6,8 op een schaal van 1

tot 7), terwijl dit zeker niet het geval is in de faciliteitengemeenten. De Nederlandstalige inwoners van de faciliteitengemeenten willen namelijk de faciliteiten afschaffen. De Nederlandstaligen in de faciliteitengemeenten nemen in het algemeen een radicalere positie in. Ze staan bijvoorbeeld veel negatiever tegenover de uitbreiding van Brussel of het creëren van nieuwe faciliteitengemeenten dan de Brusselse Vlamingen. Bovendien vinden ze de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel nog belangrijker dan de Nederlandstalige Brusselaars zelf.

FOTO: MARCEL VINGSTRA

Belastingplicht en EU-stemrecht

Hoe vreemd het ook moge klinken, Franstaligen en Nederlandstaligen ontlopen elkaar niet fundamenteel in de vragen over het EU-stemrecht. Beide taalgroepen vinden het wel heel belangrijk dat het EU-stemrecht gekoppeld wordt aan de belastingplicht. Bepaald merkwaardig is de vaststelling dat zowel Nederlands- als Franstaligen

het geen goed idee vinden het EU-stemrecht te koppelen aan de kennis van het Nederlands. Op een schaal tot zeven vindt minder dan de helft van de Vlamingen (3,29) dat de kennis van het Nederlands een absolute vereiste is om iemand te laten stemmen. Bij de Franstaligen ligt die score met 2,71 nog lager; maar dat lijkt de logica zelf. Beide taalgroepen vinden het voorstel 'stemrecht na 5 jaar' tamelijk goed (4,07 N en 4,13 F). Er is in feite slechts één groot verschil tussen de beide taalgroepen. Nederlandstaligen en Franstaligen hebben een

tegenovergestelde visie op de voorstellen 'geen gemeentelijk stemrecht' en 'EU-stemrecht zonder bijkomende voorwaarden'. Terwijl de Franstaligen voorstander zijn van het stemrecht zonder bijkomende voorwaarden (4,42), spreken de Nederlandstaligen zich eerder uit voor het voorstel om geen gemeentelijk stemrecht toe te kennen (4,70). Helemaal in de lijn van de andere resultaten blijkt ook hier dat de Vlamingen uit de faciliteitengemeenten zich radicaler opstellen, zowel in vergelijking met de Franstaligen als met de ondervraagde Vlamingen uit de twee Brusselse gemeenten.

Spectaculaire vaststellingen? Niet echt. Ze zijn eerder opinie-bevestigend, maar dat brengt een oplossing niet dichterbij. Sinds de enquête is weer veel water door de Zenne en de Maalbeek gevloeid en hebben de Franstaligen hun slag thuisgehaald over het stemrecht voor de EU-onderdanen zonder bijkomende voorwaarden.

Johan Coppens

Recent survey confirms the classic differences

Annemie Neuckermans, a student from Sint-Pieters-Leeuw, recently received her licentiate degree in German philology with a thesis on 'The outskirts and the status of Brussels: historical overview, recent problems, and a survey' for which she conducted interviews with 200 people. Her small-scale study confirms the classic understanding of the differing positions between the linguistic communities. A small sample of the results: a majority of French native speakers favour expanding the number of communities offering 'facilities', while most Dutch speakers do not. 30 % of the Francophones argue for generalised bilingualism, versus only 5 % of Dutch speakers. French-speakers and Dutch-speakers do not differ significantly on the issue of voting rights for EU citizens, with both language groups finding it important that the EU voting right be coupled to an obligation to pay taxes. Finally: 23 % of Francophones can't name even one of the six facilities communities, while only half of the Flemish from the facilities communities can correctly name all six of the communities located around Brussels.

Zijn voorliefde voor talen mondde aanvankelijk uit in een job als tolk bij de EU, maar uiteindelijk belandde de in Hoeilaart wonende William Van Laeken bij de VRT, waar hij tot voor kort het boegbeeld was van het actualiteitenmagazine 'Panorama' dat nu vervangen is door 'Koppen'. 'Het is niet zo dat alles nu lichter, korter en sneller moet bij de VRT' zegt hij. 'Er is ook nog TerZake, en Walter Zinzen op zaterdag en Panorama beleeft tegen het einde van het jaar zijn wedergeboorte op Canvas.'

FOTO: PATRICK DE SPEDER/AMBI

William Van Laeken: boegbeeld van 'Panorama' en graag toerist in eigen land

Echt geëngageerd is voor mij iemand die het écht meent -en ik sluit niet uit dat er zo'n mensen zijn-, die zich inzet voor de politiek, de jeugdbeweging of het verenigingsleven. In die zin ben ik een buitenstaander en daar voel ik mij ook beter bij.

Panorama op de wip

WVL Ik heb meegedaan aan het traditionele BRT journalistenexamen en eind '71 ben ik beginnen te werken bij de openbare omroep. Ik ga dus al een heel poosje mee. Vroeger was het de gebruikelijke weg dat je bij het journaal begon, eerst een week of zes bij de radio, maar omdat het gebrek aan personeel het grootste was bij de televisie is heel de lichter van mijn examen (we waren met zes of zeven) bij de televisie terecht gekomen. Nu heb je een strikt afgebakende arbeidsverdeling bij de VRT maar toen niet.

Je had een redactie en een paar eindredacteuren en je deed afwisselend verslaggeving en presentatie. Al snel kreeg je de gelegenheid om voor

Panorama iets te doen; een oeroud programma dat al bestond in 1953 toen de openbare omroep nog NIR heette. Nu zit Panorama op de wip, maar het is zo goed als zeker dat het vanaf 1 december opnieuw op het scherm komt, op Canvas. In principe zullen we in het begin -omwille van het beperkte budget- vooral werken met aangekochte buitenlandse reportages die we dan verwerken, ver-Belgischen of ver-Vlaamsen. Meer zit er voorlopig niet in. Het is spijtig maar ik ben wel pragmatisch genoeg om in te zien dat het tv-landschap vandaag niet meer te vergelijken is met dat van tien jaar geleden. Het enige dat ik betreurt is dat de wat langere reportage (wat wij een 26-er noemen) en de korte documentaire (een 52-er) voorlopig uit de nieuwsdienst verdwijnen. De 52-ers zijn niet helemaal verdwenen want je hebt ook programma's als 'HotDoc' of 'Het derde oog', maar ze worden niet meer aangemaakt door de nieuwsdienst zoals dat tientallen jaren lang het geval is geweest.

Commerciële reflexen

WVL Het publiek van Panorama is inmiddels ook wel afgekalfd. Tien jaar geleden haalden we 600 à 700.000 mensen, met pieken van ver boven het miljoen. Nu zaten we nog maar aan 300.000 vaste kijkers en dan ben ik misschien een beetje optimistisch. De directie is bij de beslissing om Panorama te veranderen natuurlijk niet over een nacht ijs gegaan. Door de komst van de commerciële tv was de VRT wel gedwongen om zich wat commerciëler op te stellen. Zelfs zogenaamd vaste waarden als Panorama ontkomen daar niet aan. Uiteindelijk werd de knoop doorgehakt en verhuist Panorama naar Canvas, de zender waar het volgens kijkersonderzoek thuishoort. Budgettair komt Panorama er helaas bekaaid van af, al geef ik toe dat lange, spraakmakende reportages een heel dure vorm van tv maken is en bovendien bijzonder arbeidsintensief. De verleiding is dan

WVL Tot mijn 18e woonde ik in Wetteren en na mij studies aan de tolkenschol in Antwerpen kwam ik in Brussel terecht, waar ik een paar jaar als tolk heb gewerkt voor wat toen nog de EEG heette, de huidige Europese Unie. Er liepen daar briljante mensen rond die op zeer hoog niveau tolkten uit verschillende talen, mensen die uit meertalige milieu's komen.

Zelf probeerde ik braaf mijn talen te leren, maar ik was niet briljant genoeg om tot de topcategorie te behoren, terwijl het werk pas interessant wordt als je op ministerniveau kunt tolken, dan hoor je nog eens wat.

Ik herinner me dat ik 's avonds woordenlijsten met technische termen mee naar huis nam om in te studeren tegen de volgende dag. Dat zag ik op termijn niet meer zitten. Het werk lag me ook niet echt en ik moest al snel inzien dat het aantrekkelijkste aan mijn baan het salaris was. Dus keek ik uit naar een andere job, in de richting van de journalistiek omdat me dat wel interesseerde, net als politiek.

Ik maak deel uit van een generatie die meende een zeker engagement in het werk te moeten leggen. Als journalist doe je dat door je oprecht voor dingen te interesseren, maar typisch is toch wel dat je aan de zijlijn blijft staan.

ook groot om te zeggen: eigen producties afbouwen, meer aankopen. Een goede reportage maken kost hier bijvoorbeeld 700.000 frank. Eenzelfde reportage van de BBC wordt gemaakt met véél meer mensen, méér research, méér tijd en veel meer middelen. Wij kunnen zo'n reportage kopen voor 125.000 frank, want als de BBC iets aanbiedt op de internationale markt betaal je als kleine omroep veel minder dan grote buitenlandse zenders omdat de tarieven gebaseerd zijn op het aantal kijkers. Dat is dus een positief punt als je een kleine zender bent.

'Als ze vervelend doen in Brussel heb ik wel de reflex om op mijn strepen te gaan staan'

Toerist op de taalgrens

WVL Wat ik ontzettend graag doe is flaneren in een stad. Helaas heb je bij ons niet zoveel echte steden. Er is natuurlijk Brussel en met enige fantasie kun je Antwerpen ook nog een stad noemen maar daarmee houdt het volgens mij op. Het aantrekkelijke van de rand is ondermeer dat je in het weekend in de wagen kunt stappen en dat je een kwartiertje later in het centrum van Brussel bent. Flaneren, observeren -dat hoort bij elkaar-, een paar kranten en tijdschriften en een café waar je al eens vaker komt, voor mij moet er niet meer zijn om tot rust te komen. Ik kan trouwens ontzettend goed de toerist uithangen in eigen land en streek. Als ik bijvoorbeeld van Hoeilaart naar Leuven moet voor een afspraak en ik ben een beetje te vroeg of ik heb een uurtje over, dan neem ik de oude baan en ga in Bertem het prachtige Romaanse kerkje bekijken, net als een buitenlander met een reisgids. Wat ik ook heel prettig vind, en dat is een privilege als je op 600 meter van de taalgrens woont, is de trein nemen naar Waals-Brabant. Het is er heel mooi en het geeft je een beetje het gevoel in het buitenland te zijn. Ook al omdat je automatisch een andere taal gaat spreken. Dat heb je dan

weer niet in Brussel. Als je daar te gemakkelijk Frans gaat praten voel je je als Vlaming al snel schuldig. Ik verman mij dus iedere keer. Als ik merk dat iemand echt geen Nederlands kent en als het ten koste van de communicatie gaat, dan geef ik misschien te snel toe. In die zin ben ik dus een slechte Flamingant. Maar als ze vervelend doen heb ik wel de reflex om op mijn strepen te gaan staan.

Bezig met talen

WVL Ik ben dit jaar een week op vakantie geweest in de Auvergne en dan koop ik toch dagelijks een dagblad als 'Le Monde' of 'Libération'. Ik wil niet alleen weten wie een rit gewonnen heeft in de Tour de France, ik wil ook weten wat er in de wereld gebeurt. Ook heel leuk zijn de regionale of plaatselijke kranten in het buitenland, om te zien wat er allemaal aan linten is doorgeknipt. Ik kan gemak-

kelijk een paar uur doorbrengen met een krant en ik lees heel graag de opiniestukken. Ik heb gelukkig ook Spaans geleerd en om die kennis te onderhouden probeer ik dagelijks een Spaanse krant onder ogen te krijgen. 'El Pais' is schitterend al vergen de opiniestukken in die krant wel een inspanning; dan kom je er niet met één koffie. Ik ben Spaans gaan studeren omdat ik de behoefte had om bezig te zijn met een nieuwe taal. Het is in feite een hobby.

Ik heb talen gestudeerd en ik ben altijd met talen bezig geweest, niet op een fanatieke maar wel op een speelse manier. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de vertaling van bepaalde straatnamen ontdek je soms hilarische toestanden. Maar ik kan me ook ergeren, aan kreupel taalgebruik op de computer bijvoorbeeld.

Geneviève Ostyn

FOTO: BATECK DE SPIEGELAERE

William Van Laeken ist gern Tourist im eigenen Land

Der VRT-Journalist William Van Laeken, der eine große Vorliebe für Sprachen hat,

arbeitete einige Jahre als Dolmetscher bei der EU, bevor er Journalist im Nachrichtenstudio der öffentlichen Rundfunkanstalt VRT wurde. Jahrelang war er die Galionsfigur des Nachrichtenmagazins 'Panorama', das aus dem Programm herausgenommen wurde, nun aber in veränderter Form im Dezember wieder zurückkehrt. 'Es ist bedauerlich, aber ich sehe natürlich ein, dass die heutige Fernseh-Landschaft nicht mit der von vor zehn Jahren vergleichbar ist', so der in Hoeilaart wohnende Journalist. 'Das Randgebiet ist unter anderem deshalb so attraktiv, weil man am Wochenende in einer Viertelstunde im Zentrum von Brüssel ist. Flanieren in einer Stadt, beobachten, ein paar Zeitungen und Zeitschriften, ein Café, mehr brauche ich nicht, um zur Ruhe zu kommen. Nebenbei gesagt, kann ich unheimlich gut den Touristen im eigenen Lande spielen', so William Van Laeken weiter.

Vzw 'de Rand' Nieuwe directeur Eddy Frans wil dialoog

De vzw 'de Rand' bestaat bijna drie jaar en heeft sinds 1 april 1999 een nieuwe algemeen directeur, Eddy Frans. Het verheugt hem dat in het regeerakkoord een belangrijke taak wordt toebedeeld aan de vzw 'de Rand' als steunpunt en antenne voor de bevolking en als verstrekker van informatie. 'Wij aanvaarden die uitdaging met plezier en we zullen proberen ze waar te maken', aldus de relatief nieuwe directeur.

De vzw 'de Rand' werd opgericht in 1996, ter ondersteuning van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand. De zes culturele centra in de faciliteitengemeenten kregen een verruimde opdracht en werden omgedoopt tot gemeenschapscentra. Een opdracht waar veel meer achter schuilt dan een naamsverandering. 'De vzw 'de Rand' is een belangrijke organisatie in die zin dat ze structureel een aantal actoren samenbrengt

acht jaar directeur van het Centrum voor Amateurkunsten in Brussel en daarvoor had hij al heel wat ervaring opgedaan op het kabinet van toenmalig minister van cultuur Patrick Dewael.

De nieuwe directeur vindt dat er al heel wat gerealiseerd werd sinds het ontstaan van de vzw 'de Rand'. 'De bundeling van de krachten (de provincie, de Vlaamse gemeenschap en de basis) werd waargemaakt en er is snel een ploeg mensen gekomen die onder de koepel van de vzw werkzaam zijn in de verschillende centra. Tijdens de eerste werkingsjaren zijn er ook vrij snel lovenswaardige pogingen ondernomen om de verruimde opdracht waar te maken. Het was een beetje zoeken en tasten, maar er werden toch stappen gezet, vooral via de werkgroepen van de vzw', zegt Eddy Frans. Zo werden er WIS-palen geïnstalleerd in de Gemeenschapscentra, kwam er een actief onthaal- en integratiebeleid voor anderstaligen en werd er gewerkt aan informatie over huisvesting.

Vlabra'ccent

'Als algemeen directeur moet je natuurlijk eerst het terrein aftasten, kijken waar we staan en waar we naartoe willen en dat heb ik de afgelopen maanden gedaan. Ik moet eerlijkheidshalve toegeven dat ik gemerkt heb dat niet iedereen overtuigd is dat we kansen van slagen hebben. Een van de eerste uitdagingen is dan ook om permanent en constructief in dialoog te gaan met iedereen die betrokken is bij de randproblematiek. Een concreet voorbeeld: de culturele centra in de rand die niet tot de vzw behoren kregen een beetje argwanend toe hoe de Gemeenschapscentra zich cultureel wat meer gingen profileren. De indruk heersde dat wij 'negatieve concurrentie' zouden voeren. Het is allerm minst mijn bedoeling om met de Vlamingen in de rand die we toch allemaal zijn, concurrentieel te zijn of elkaar tegen te werken. Dat is natuurlijk nonsens. Ik wil complementair

werken aan de dynamiek die al bestaat en er is nu ook een instrument in het leven geroepen om een goede dialoog tot stand te brengen. Samen met de provincie hebben we een samenwerkingsplatform tot stand gebracht, Vlabra'ccent, waarbij alle erkende culturele centra van Vlaams-Brabant (14) en de Gemeenschapscentra (6) betrokken zijn. Met Vlabra'ccent hebben we een open forum waarmee we de culturele programmering op elkaar kunnen afstemmen. Samenwerking is het hoofddoel. Op die manier krijgen ook kleinere centra een plaats waar ze aan bod kunnen komen want in Vlabra'ccent is elk centrum evenwaardig.'

Vinger aan de pols

'Ik wil dat de Gemeenschapscentra de vinger op de pols houden van de plaatselijke leefgemeenschap. We moeten een soort antennefunctie hebben en de informatie over wat er leeft bij de bevolking doorspelen naar de overheden. Het is wellicht een cliché, maar wij willen écht een open huis zijn, een plaats waar een permanente dialoog met de bevolking tot stand komt. Ik pleit ook voor een open dialoog met de anderstaligen en de Franstaligen. Net zoals de nieuwe Vlaamse regering geloof ik dat dat op termijn veel vruchtbaarder kan zijn dan het in de hand werken van polarisatie. Tegelijkertijd komt het er ook op aan om iedereen die een Nederlandstalig profiel heeft te sensibiliseren om dat actiever uit te dragen. Het is ook duidelijk dat we nog verder moeten werken aan onze verruimde opdracht. Sinds kort hebben we een stafmedewerker in dienst die zich uitsluitend met de ondersteuning van jeugdwerk bezighoudt. Een tweede nieuwe medewerker legt zich toe op het uitbouwen van een taalombudsdienst en een derde stafmedewerker coördineert sinds juni het beleid rond onthaal en integratie van anderstaligen', aldus nog Eddy Frans. Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Geneviève Ostyn

FOTO: FISICAL VISION

die belangrijk zijn voor het versterken van het Nederlandstalig karakter van de rand. Zowel de provincie Vlaams-Brabant als de Vlaamse Gemeenschap en de basis -via de culturele raden en de programmeringscommissies- zijn effectief betrokken bij de vzw. Die betrokkenheid van de verschillende actoren was voor mij een van de doorslaggevende factoren om de baan als directeur te aanvaarden', aldus Eddy Frans. Eddy Frans was voordien gedurende

VAN 5/10 TOT 4/11

RANDUIT

A G E N D A

Jo Lemaire eert Parijse straatmus

Een Parijse nachtclubeigenaar ontdekte Edith Gassion als kermisattractie. Omwille van haar kwetsbare, grijze gestalte werd ze al vlug Piaf genoemd.

Ondanks haar grillig liefdesleven en de financiële en lichamelijke tegenslagen groeit Piaf uit tot een wereldwijd idool. Tientallen musicalversies en toneelvoorstellingen reconstrueren

haar legendarisch leven. Telkens worden haar succesnummers opnieuw vertolkt, meestal door zangeressen die hetzelfde

stemtimbre proberen na te bootsen. Jo Lemaire is echter voorzichtiger. Zij vertolkt 'Non, je ne regrette rien', 'Milord' en 'La vie en rose' niet als een reïncarnatie van de ongeëvenaarde 'straatmus', maar blijft

trouw aan haar eigen stijl. De overbekende chansons klinken misschien zachter en bescheidener, maar zeker niet minder aangrijpend. Vooraleer Jo Lemaire aan deze tournee begon is ze de sfeer gaan opsnuiven in de zalen, waar haar grote voorbeeld het publiek in vervoering bracht. Nostalgie ruimt plaats voor een ingetogen hommage aan het vrouwelijke boegbeeld van het Franse chanson.

Zondag 9 oktober in GC De Boesdaalhoeve.

Info 02-381.14.51

Sint-Hubertusviering

Traditiegetrouw staat de laatste zondag van oktober in Tervuren in het teken van de Sint-Hubertusviering. De feestdag van Sint-Hubertus, die op 30 mei 727 ten gevolge van een longontsteking in Tervuren stierf, valt min of meer gelijk met de dag van zijn heiligverklaring (3 november 743). Aanvankelijk werd Hubertus vooral aangeropen tegen hondsdelheid en razernij, maar later kwamen daar nog tal van kwalen bij zoals pijnlijke barensweeën, tandpijn en blindheid. Dat hij de schutpatroon werd van jagers, boswachters en houtvesters sluit aan bij de bekende legende van Hubertus als jager, die zich bekeerde bij het zien van een kruis tussen het gewei van een hert dat hij wilde schieten.

De eerste specifieke viering van Sint-Hubertus zou dateren van 1605 en werd

Sint-Hubertus te Tervuren. Ward Lernout, 1994.

door de eeuwen heen -met hoogte- en dieptepunten- levendig gehouden. Momenteel ligt het accent op een eucharistieviering bij de Sint-Hubertuskapel en de wijding van ruiters, paarden en honden. Hoe sober ook, bij de klanken van de jacht-hoorns, de trappelende paarden en de blaffende honden waant men zich weer even in een andere eeuw.

UIT

Herinneringen in Rood Red Rouge

Danseres en choreografe Grace Ellen Barkey (Needcompany) werd geboren in Indonesië en studeerde moderne dans in Amsterdam.

Na haar opleiding werkt ze als actrice, danseres en choreografe en in 1986 wordt ze de vaste choreografe van het gezelschap Needcompany dat nu België en Nederland aandoet met haar nieuwste productie Rood Red Rouge. Daarin vertelt ze de bizarre geschiedenis van haar familie en haar eigen herinneringen. Literaire inspiratie voor deze voorstelling vond ze bij Paul Auster en

Jeroen Brouwers.

Zondag 6 oktober in CC Strombeek-Bever
Info: 02/263 03 43

PODIUMKUNSTEN

THEATER

DOORLOPEND

SINT-PIETERS-LEEUEW

De Merselborre
Linkerhand, rechterhand
door figurentheater Het Koffertje,
25-29 okt
Info CC Coloma 02-371.22.62
● 10.00 en 13.30

DOORLOPEND

ZELLIK

CC Den Horinck 02-466.78.21
Noorderlaan 20
Het vliegend paard door Theater
Pepijn, voor kleuters, 25 okt-26 okt
● Voormiddag 10.00
Namiddag 13.30

WOENSDAG 6 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan
Drie monologen
door Het Toneelhuis.
● 20.30

DONDERDAG 7 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein
Drie monologen
door Het Toneelhuis.
● 20.15

ZATERDAG 9 OKT

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255.46.90
Bergstraat 1
**Opa Pettson en de kat
Findus** door Theater Bas, vanaf 3 jaar.
● 14.30

ZATERDAG 9 OKT

ZELLIK

Fratelli Fiasco, straattheater n.a.v.
jaarmarkt Zellik.
Info CC Den Horinck 02-466.78.21
● 11.00

WOENSDAG 13 OKT

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380.77.51
Sint-Sebastiaansstraat 14
Zeepbellencircus door Theater
Pronto, familievoorstelling voor iedereen
vanaf 5 jaar.
● 14.00

DONDERDAG 14 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan
Slow Love door Theater Malpertuis.
● 20.30

ZATERDAG 16 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein
Slow Love door Theater Malpertuis.
● 20.15

WOENSDAG 20 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan
Cocktail Party door De Tijd, over
driehoeksrelaties in de Engelse upperclass.
● 20.30

VRIJDAG 22 OKT

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721.28.06
Lijsterbessenbomenlaan 6
Cabaret Sauvignon
met Warre Borgmans, Koen Stassijns,
Guido Belcanto en Derek & Vis.
● 20.00

ZATERDAG 23 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan
The Clearing door Theater Wederzijds,
over de vervolging en onderdrukking van het
Ierse volk door de Engelsen verteld a.h.v. een
tragische liefdesgeschiedenis, vanaf 8 jaar.
● 14.30

ZONDAG 24 OKT

TERVUREN

CC Papeblok 02-768.03.00

Pastoor Vandersandestraat

Voetstuk door Dito Dito.
● 15.00

DINSDAG 26 OKT

OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657.31.79
Witherendreef 1
De Naamlozen
door Theater De Korre.
● 20.00

VRIJDAG 29 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Begijnhof 11
Tijd met Dirk Denoyelle en Kris De Jean.
● 20.00

VRIJDAG 29 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein
Sterke verhalen door Luk Wyns.
● 20.15

ZONDAG 31 OKT

ZAVENTEM

Gemeentelijk auditorium
Hoogstraat 50
Poppenkastvoorstelling,
org. BGJG Zaventem i.s.m. de Sociale Raad
en het gemeentebestuur. Heksenkuren door
Theater Houtekop, gratis.
● 14.30

DANS

DONDERDAG 6 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein
Rood Red Rouge
door Grace Ellen Barkey.
● 20.15

DONDERDAG 28 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan
Storm door Rotheater / Walter Verdin,
wervende danstornado op beelden van Verdin.
● 20.30

Het Zeepbellencircus

Pronto is al 10 jaar de beste pisteknecht van het Circus Bubbel. Zijn taak houdt heel wat in: de leeuwenkooi gebruiksklaar maken, alles

oppoetsen, zorg dragen voor het materiaal van de jongleur en alles een juiste plaats geven. Zijn leuze is dan ook 'altijd alles pico bello'. Wanneer de circusdirecteur beslist om een zwembad in zijn woonwagen te installeren, breekt voor de artiesten en de dieren een droevige tijd aan. Pronto vreesst voor het voortbestaan van het circus.

Na vele slapeloze nachten staat zijn besluit vast. Hij wil het circus redderen en richt samen met zijn kinderen het 'Zeepbellencircus' op. Hoe dit afloopt ziet u in De Moelie. Het 'Zeepbellencircus' is een leuke familievoorstelling voor iedereen vanaf vijf jaar.

Woensdag 13 okt om ● 14.00 in GC De Moelie.

Voor meer inlichtingen 02-380.77.51

OPERA & OPERETTE

ZONDAG 10 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein

David & Jonathan van Marc-Antoine Charpentier door Jongerenopera Mallemuze, i.s.m. Transparant.

● 15.00

ZATERDAG 16 OKT

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721.28.06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Strauss Gala, de Heistse Operettekring.

● 20.00

MUZIEK

KLASSIEK

DOORLOPEND

BRUSSEL

Internationale Orgelweek

Brussel, eminente organisten uit binnen- en buitenland concineren op de meest merkwaardige orgels van onze hoofdstad, 17-24 okt

Info 02-262.12.22

VRIJDAG 1 OKT

VILVOORDE

Feestzaal stadhuis
Grote Markt

Festival van Vlaanderen,

Arthur Grumiaux Pianotrio met werk van Schubert en Mendelssohn-Bartholdy.

● 20.00

ZATERDAG 16 OKT

ALSEMBERG

CC de Meent 02-380.23.85
Gemeenveldstraat 34

Troika, reis doorheen

Chopin: kamermuziek en brieven door Het Rubenstrio met o.a. Veronique Rubens en Koen Van Kaam van Het Toneelhuis.

● 20.00

ZATERDAG 16 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460.73.24
Kaasmarkt 75

Festival van Vlaanderen, **Bach-Canon**, Ensemble Explorations, dirigent Roel Dieltiens.

● 20.30

ZONDAG 17 OKT

LINKEBEEK

Sint-Sebastiaanskerk
Festival van Vlaanderen, **Bach-Canon**, Ensemble Explorations, dirigent Roel Dieltiens.
Info GC De Moele 02-380.77.51

● 15.00

ZONDAG 17 OKT

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Hoevestraat 67

Liedrecital met **Stephen Collins (piano)** en **Greta Vandenplas (contralto)**, i.s.m. vzw Huize De Poel.

● 15.00

VRIJDAG 22 OKT

ZELLIK

Sint-Bavokerk
Noorderlaan 20
Festival van Vlaanderen, **Historische Steden** met Raphaëlla Smits en Guy De Mey, Van Haydn tot Walton, Romantiek in de 19de en 20ste eeuw.

Info CC Den Honinck 02-466.78.21

● 20.30

ZONDAG 24 OKT

ALSEMBERG

CC de Meent 02-380.23.85
Gemeenveldstraat 34

Requiem van Mozart

door De Sangghesellen en het Europees kamerorkest o.l.v. Jan Coals.

● 19.00

MAANDAG 25 OKT

DROGENBOS

Museum Félix de Boeck
Festival van Vlaanderen, **Bach-Canon** met Ursula Bundies (viool) en Andreas Staier (klavecimbel).

● 20.30

DINSdag 26 OKT

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731.43.31
Beekstraat 172

Festival van Vlaanderen, **Bach-Canon** met Ursula Bundies (viool) en Andreas Staier (klavecimbel).

● 20.30

VRIJDAG 29 OKT

ZELLIK

CC Den Honinck 02-466.78.21
Noorderlaan 20
Koninklijke Harmonie 'De Katholieke Gilde', dirigent Luc De Vleeschouwer, gratis.

● 20.30

ZONDAG 31 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerijklaan

Carnaval der dieren, groot Ensemble Walter Boeykens. Een fantasievol familieconcert, vanaf 8 jaar.

● 14.30

POP & ROCK

2, 3 EN 4 OKTOBER

DILBEEK

Jeugdclub Oosthoek
Oosthoek Live, rond de Dilbeekse jaarmarkt. Met Oosthoek Rock-Rally, Mega-luif, karting, barbecue en optredens van Sarah, Coco Junior, Isabelle A, Bart Van Den Bossche en nog veel meer.

ZATERDAG 16 OKT

TERVUREN

CC Papeblok 02-768.03.00
Pastoor Vandersandestraat 15
Voice Male: That's Live. Eigentijdse en eigenzinnige bewerkingen van bekende hits uit de jaren '80 en '90.

● 20.30

DINSdag 19 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460.73.24
Kaasmarkt 75
The Necks.

● 20.00

ZATERDAG 23 OKT

DILBEEK

Bluesrally, een initiatief van de vijf Dilbeekse jeugdclubs,
info 02-582.06.54

● 20.00

Altan en Shantalla

WOENSDAG 27 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein
Crème Fraîche, introductieconcertreeks van jong muzikalent met Marjan Dehaene.

● 20.15

WERELDMUZIEK

DONDERDAG 7 OKT

OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657.31.70
Witherendreef 1
Zap Mama. Try out

● 20.30

ZATERDAG 30 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan

Wimme, hij combineert joik, de natuurzang van de Sami uit het Finse Hoge Noorden, met hedendaagse muziekinvloeden als techno.

🕒 20.30

ZATERDAG 30 OKT

ZELLIK

CC Den Horinck 02-466.78.21
Noorderlaan 20

Altan en Shantalla, folkconcert.

🕒 20.30

CHANSON

ZATERDAG 9 OKT

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Hoevestraat 67

Jo Lemaire: Une Vie, Jo Lemaire zingt Piaf.

🕒 20.00

DONDERDAG 14 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein

Raymond van het Groenewoud: Tot morgen.

🕒 20.15

VRIJDAG 15 OKT

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255.46.90
Bergstraat 1

Willem Vermandere:

Gerijmd en gevooid.

🕒 20.30

VRIJDAG 15 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein

Raymond van het Groenewoud: Tot morgen.

🕒 20.15

ZATERDAG 16 OKT

OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657.31.79
Witherendreef 1

Bram Vermeulen: De beuk erin.

🕒 20.00

ZATERDAG 16 OKT

ZELLIK

CC Den Horinck 02-466.78.21
Noorderlaan 20

Willem Vermandere:

'k Zegge en 'k zinge.

🕒 20.30

DONDERDAG 21 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan

Raymond van het Groenewoud: Tot morgen.

🕒 20.30

DONDERDAG 21 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460.73.24
Kaasmarkt 75

Philippe Robrecht en Vera Coomans, gezongen romans, i.s.m.

Davidfonds Wemmel.

🕒 20.00

ZATERDAG 23 OKT

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380.23.85
Gemeenveldstraat 34

Raymond van het Groenewoud: Tot morgen.

🕒 20.00

ZATERDAG 23 OKT

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380.77.51
Sint-Sebastiaansstraat 14

Bram Vermeulen:

De beuk erin.

🕒 20.00

VRIJDAG 29 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan

Rocco Granata:

Buona Sera.

🕒 20.30

ZATERDAG 2 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan

Mulan, Walt Disney.

🕒 14.30

DINSDAG 5 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan

The Mummy met Brendan Fraser en Rachel Weisz, regie Stephen Sommers.

🕒 20.30

WOENSDAG 6 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Begijnhof 11

Forces of nature

🕒 20.30

VRIJDAG 8 OKT

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43
Gemeenteplein

Hi-Lo Country

met Woody Harrelson, Patricia Arquette, regie Stephen Frears.

🕒 20.30

DINSDAG 12 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijcklaan

Todo Sobre Mi Madre

met Cecilia Roth en Marina Paredes, regie Pedro Almodovar.

🕒 20.30

Bram Vermeulen zet de beuk erin

Vroeger vormde hij samen met Freek De Jonge Neerlands Hoop. Nu zet hij er solo de beuk in. Bram Vermeulen, 53 en sinds jaar en dag actief als liedjesmaker, is steeds op zoek naar nieuwe uitdagingen. "De beuk erin" is zijn jongste uitdaging en meteen ook de meest cynische. De titel van deze langspeler verwijst vooral naar de teksten, waarin hij de huidige samenleving een flinke veeg uit de pan geeft. Hij ergert zich aan de groeiende onverschilligheid waaraan sommige mensen, hijzelf inclusief, lijden. Volgens Bram Vermeulen hoort bij dit onderwerp een specifiek ritme, vandaar dat het aandeel aan snelle songs op 'De beuk erin' iets groter is dan gewoonlijk.

Ben je geïnteresseerd in mooie muziek? Op zoek naar frisse ideeën? In beide gevallen is dit concert een absolute aanrader!

Zaterdag 16 okt om 🕒 20.00 in GC De Bosuil. Info 02-657.31.79

Zaterdag 23 okt om 🕒 20.00 in GC De Moelie. Info 02-380.77.51

DINSDAG 12 OKT**STROMBEEK-BEVER**

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43

Gemeenteplein

Priscilla, Queen of the Desert met Guy Pearce, Terrence Stamp, regie Stephan Elliott.

● 20.30

WOENSDAG 13 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687.59.59

Begijnhof 11

Instinct

● 20.30

VRIJDAG 15 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731.43.31

Beekstraat 172

Raining Stones met Bruce Jones, Julie Brown, Gemma Phoenix, regie Ken Loach.

● 20.00

ZONDAG 17 OKT**ALSEMBERG**

CC De Meent 02-380.23.85

Gemeenveldstraat 34

A simple plan met Bill Paxton en Bridget Fonda, regie Sam Raimi.

● 20.00

DINSDAG 19 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466.20.30

Kamerrijklaan

Lola rennt met Franka Potente en Herbert Knaup, regie Tom Tykwer.

● 20.30

DINSDAG 19 OKT**STROMBEEK-BEVER**

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43

Gemeenteplein

Todo Sobre Mi Madre met Cecilia Roth, Penélope Cruz, regie Pedro Almodovar.

● 20.30

WOENSDAG 20 OKT**DIEGEM**

CC Marga

Filmvoorstellingen voor**kinderen** van 6 tot 14 jaar,

Soc. Vooruit, Vrouw.

Info 02-720.07.44

● 14.00-16.00

WOENSDAG 20 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687.59.59

Begijnhof 11

Notting Hill

● 20.30

DINSDAG 26 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466.20.30

Kamerrijklaan

Drifting Clouds met Kati Outinen en Kari Väänänen, regie Aki Kaurismäki.

● 20.30

DINSDAG 26 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687.59.59

Begijnhof 11

Rosie met Aranka Coppens, Dirk Roofthoof, regie Patrice Toye.

● 13.15

DINSDAG 26 OKT**STROMBEEK-BEVER**

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43

Gemeenteplein

In Dreams met Robert Downey Jr., Stephen Rea, regie Neil Jordan.

● 20.30

DOORLOPEND**ALSEMBERG**

CC de Meent 02-380.23.85

Gemeenveldstraat 34

Wilchar, overzichtstentoonstelling van**Raining Stones**

het volledig oeuvre litho's en ander werk van deze Beerselse kunstenaar 15 okt-27 nov

BEERSEL

Herman Teirlinckgalerij

Uwenberg 14

Portretten van asielzoekers door Nora Theys, nog tot 24 okt

● Dagelijks 11.00-12.30/

14.00-17.00, gesloten di en

woe, gratis.

Info 02-377.15.57

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721.28.06

Lijsterbessenbomenlaan 6

Foyertentoonstelling, schilderijen van Gilbert**Staelen**, nog tot 20 okt, gratis.

● woe, vrij, za van 14.00-20.00

zon van 10.00-20.00

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380.77.51

Sint-Sebastiaansstraat 14

Portretten en karikaturen, tentoonstelling door amateurs, 8 okt-17 okt

● za 14.00-18.00,

zo ook 10.00-12.00

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59

Begijnhof 11

Dromen op pootjes, 19-28 okt

● 20.00 vanaf 19 okt

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59

Begijnhof 11

Kontrast, 30 okt - 7 nov

● 9.00

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59

Begijnhof 11

Sann René Glaza (schilderijen)

8-17 okt

● 20.00 vanaf 8 okt

OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657.31.79

Witherendreef 1

De week van het bos met als thema kunst. Tentoonstelling met tekeningen, foto's en schilderijen van het Zoniënwoud, 3-17 okt, op 3 en 17 okt worden er open wandelingen gehouden.**SINT-GENESIUS-RODE**

Galerie Evelyn De Beir

De aanwezige afwezigheid,

cibachromen van Paul Gentils, nog tot 17 okt

Info 02-381.21.81

STROMBEEK-BEVER

CC Strombeek-Bever 02-263.03.43

Gemeenteplein

Johan Meskens:

fascinerende installaties, 1 okt-4 nov

TERVUREN

Gemeentelijke Zaal

Dorpstraat 38, Vossem

21ste tentoonstelling van**Neerhofdieren** van Het Voerse

Neerhof, 29-31 okt

● vrij 20.00-22.00/ za 10.00-

21.00/ zo 10.00-18.00

Info 02-767.81.61 of 02-657.56.71

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255.46.90

Bergstraat 1

Marie-Louise Sleecx,

lithografieën, 21-31 okt, gratis.

● 14.00-16.00 en woe/za ook

10.00-12.00

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731.43.31

Beekstraat 172

Paul en Jos Temmerman:

Pastels en olieverf, heel de maand oktober,

toegang gratis.

ZAVENTEM

Gemeentehuis
Diegemstraat 37
Van Dyckkring Zaventem:
schilderijen, aquarel en ceramiek.
23-24 okt, gratis.
🕒 za 15.00-20.00,
zo 10.00-20.00

ZAVENTEM

Brussels Airport Promenade:
Korte geschiedenis van de telegrafie, tot
24 nov dagelijks voor alle bezoekers van
de luchthaven, gratis.

DOORLOPEND

TERVUREN

Sportzaal Gito
Brusselsesteenweg 106
Turnclub Eurogym Tervuren
organiseert kleuterturnen, trampoline, rope
skipping,...
Info 02-768.07.54

ZONDAG 10 OKT

OVERIJSE

GC De Bosuil
Bosuilwandeling.
Info 02-657.13.79
🕒 14.30

ZONDAG 10 OKT

ZAVENTEM

Koninklijk Atheneum
Spoorwegstraat 25
Provinciale wandeldag
Vlaams-Brabant, org. Zaventemse
wandelclub 'De Parkvrienden'.
Info 02-721.23.40
🕒 Vertrek tussen 8.00 en 15.00

ZONDAG 17 OKT

OVERIJSE

GC De Bosuil
Arboretumwandeling.
Info 02-657.13.79
🕒 14.30

DOORLOPEND

DUISBURG

Merenstraat 19, pachthof Stroykens
Tuinieren 1ste jaar
door Eliane Morris, 7 lessen +
tuinbezoek: 1400fr., start di 19 okt
Tuinieren 2de jaar
door Eliane Morris, 8 lessen +
tuinbezoek: 1600fr., start do 14 okt
Info 02-767.67.36

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721.28.06
Lijsterbessenbomenlaan 6

Creatief atelier: Zakdoek leggen,
spelend bewegen voor de jongste kinderen
(4-6) o.l.v. jeugdinst Mooss.
Drie woensdagen: 13/20 en 27 okt
🕒 14.00-16.30

Creatief atelier:

Lithografie van
Marie-Louise
Sleecx

sprakeloos, kinderen (6-8) die bewegen
i.p.v. praten om iets duidelijk te maken.
Fysiek spel o.l.v. jeugdinst Mooss. Drie
woensdagen: 13/20 en 27 okt
🕒 14.00-17.00

LEUVEN

Museum van Humbeek-Piron
Leren omgaan met kanker,
uitsluitend voor kankerpatiënten,
5 okt - 14 dec
Info Vlaamse Liga tegen kanker:
Ravenstraat 112, 3000 Leuven.
016-23.00.91
🕒 Elke di van 14.00-16.30

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Beginnhof 11
Cursus creatief fotograferen,
16/23/30 okt en 13/20 nov
🕒 10.00

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Beginnhof 11
Cursus geheugentraining.
7/14/21/28 okt en 8/15 nov
🕒 13.00

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Beginnhof 11
**Cursus Vlaanderen, zijn
geschiedkundig imago,**
13/20/27 okt
🕒 20.00

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Beginnhof 11
Cursus portrettekenen,
5/12/19/26 okt en 9/16 nov
🕒 13.30

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
Beginnhof 11
Cursus Pop-Art, 11/18 okt
🕒 20.00

OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657.31.79
Witherendreef 1
**Boekenbeurs en meespeel-
theater** Wiebe op zondag, org. Ouder-
comité Vrije Basisschool, 22-24 okt
🕒 Vrij 10.00-20.00,
za 15.00-20.00 zo 16.00-18.00

REGIO OOST-BRUSSEL

GC de Maalbeek, 02-733.07.04
**Welkom, Glad to meet
you-Bienvenue-Herzlich
Willkommen,** cursussen en lezingen
over Vlaamse geschiedenis en cultuur in
het Engels, het Frans en het Duits.
Info: Anne-Lize Kochuyt,
Vanaf 7 okt

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Hoevestraat 67
Rodekruis EHBO-cursus,
elke di vanaf 12 okt, vooraf inschrijven
op 02-380.85.79, minimum 16 jaar.
🕒 20.00

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Hoevestraat 67
Integrale yoga, 7/14/21/28 okt
🕒 20.30-22.30

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Hoevestraat 67
Creatief bloemschikken,
18 okt-22 nov, 13 dec
🕒 19.30-22.30

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Taalcursus Nederlands
voor laaggeschoolde volwassenen, sep-dec
en jan-juni, gratis.

SINT-PIETERS-LEEUV

Kasteel Coloma
Cursus kunstgeschiedenis,
over de vroege Middeleeuwen tot de Vlaamse
Primitieven door Machteld De Schrijver,
6/13/20/27 okt en 10/17 nov
Info CC Coloma 02-371.22.62
🕒 19.45-22.30

SINT-PIETERS-LEEUV

De Merselborre
Herfstateliers, beeldhouwen met
kunstenaar Luc Van Ruyssevelt: dramaspel
en poëzie met acteur Peter Jonnaert en een
piratenkostuum maken met Art Forum,
leeftijdsgroepen van 6-8 jaar en van
9-12 jaar, 2-3 nov
Info CC Coloma 02-371.22.62
🕒 9.00-16.00

TERVUREN

Hertenbergstraat 1
Cursus voetreflexologie door

Ancie Merckx, 1000fr, 13/20/27 okt
Info 02-767.57.80
🕒 20.00-22.00

TERVUREN

Hertenbergstraat 1
Cursus filosoferen met kinderen door Luc De Droogh, 800fr,
11/18/25 en 8 nov
Info 02-768.03.00
🕒 13.30-15.30

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255.46.90
Bergstraat 1
De eeuwige driehoeksverhouding, i.s.m. Zijn, 18 okt, 8/29
nov en 6 dec, telkens op maandagavond;
deelnemingsgeld 1250fr.
🕒 19.30-22.30

VILVOORDE

Academie voor muziek, woord, dans
Groenstraat 21b
Muziekinitiatie voor kinderen van 4-7, 10 woensdagen vanaf
6 okt, deelnemingsgeld 1500 fr/reeks.
Info CC Vilvoorde 02-255.46.90
🕒 14.00-15.00/15.00-16.00

DINSDAG 5 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijklaan
De volwassen seksuele liefde
door dr. Bo Coolsaet-professor urologie,
andrologie.
🕒 14.00

DINSDAG 5 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731.43.31
Gespreksavond met dia's,
thema: vleermuizen.
🕒 20.00

DONDERDAG 7 OKT**OVERIJSE**

GC Den Blank
Nog één jaar wachten, én dan? Panelge-
sprek over het gemeentelijk beleid.
Info: Masereelfonds-Druivenstreek,
02-688.15.03
🕒 20.30

DINSDAG 19 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijklaan
**Herleving van de Finse
cultuur vanuit het woud**
door Frans Boenders-hoofdredacteur
Kunst en Cultuur.
🕒 14.00

DINSDAG 19 OKT**ZAVENTEM**

Cultuurhoeve Manadal
Kouterweg 2
Infoavond: **Beter leven met
diabetes**, org. Samenwerkingsinitia-
tief Thuiszorg;
🕒 20.00

WOENSDAG 20 OKT**BEERSEL**

Literair café: **Herman Teirlinck**
door Urbaan De Becker.
Info 02-381.21.37
🕒 20.00

ZATERDAG 23 OKT**MEISE**

Potaardestraat 3
Wetenschapsweekend over
sterrenkunde, ruimtevaart en weerkunde
Info: vzw Info-Ster 02/269 79 42
🕒 Vanaf 13.30

WOENSDAG 27 OKT**ZAVENTEM**

Cultuurhoeve Mariadal
Kouterweg 2
Diavoorstelling: De Zijderoute
door Guido Vervoort, org. VTB-VAB.
🕒 20.00

WOENSDAG 3 NOV**ALSEMBERG**

CC de Meent 02-380.23.85
Gemeenveldstraat 34
**Creatief atelier: striptekenen met
Johan De Moor**, van 9-12 jaar.
🕒 13.30-17.00

DOORLOPEND**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731.43.31
Scripbibliotheek
🕒 Elke zaterdag, 10.00-12.00

ZAVENTEM

Week van het milieu
met diverse activiteiten, 1-9 okt
Info 02-717.89.07

ZAVENTEM

Sint-Jozefscentrum
Groenstraat 21 A
Feest van de 60-plussers
ingericht door de gemeentelijke Sociale Raad.
🕒 14.00

DONDERDAG 7 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijklaan
Muzikale show voor senioren.
🕒 14.00

ZATERDAG 9 OKT**DILBEEK**

Ensorwandeling te Brussel
n.a.v. het Ensorjaar.
Info Culturama 02-569.27.74

ZONDAG 10 OKT**BEERSEL**

Jeugdtag met kinderdoelplaatje, org.
Jeugdtraad Beersel, kinderen tot 10 jaar.
Info 02-382.08.19 en 02-382.08.30
🕒 14.00-18.00

ZONDAG 10 OKT**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381.14.51
Hoevestraat 67
Verenigingenbeurs met info-
standen, activiteiten, voorstellingen.
🕒 12.00-19.00

ZONDAG 10 OKT**VILVOORDE**

Hortecoschool
De Bavaylaan 116
Week van het bos: Vlaams
kampioenschap boomslepen en houthakken.
Info 02-657.22.03

WOENSDAG 13 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466.20.30
Kamerrijklaan
Exploratie, Israël-2000 jaar,
A. Paul De Schutter.
🕒 20.00

Van 3 tot 10 okt heeft de 21e Week van het
Bos plaats. Info: de Vlaamse Infolijn:
0800-30201 (gratis nummer)

WOENSDAG 13 OKT

SINT-PIETERS-LEEUEW

Wildersportcomplex te Zuun
Feest senioren, totaalspektakel met 'piper' Luk Smits, grapjas Dirk Boutens en het orkest Halven Dans o.l.v. Isidoor Petit.
 Info CC Coloma 02-371.22.62
 ● 14.00

DO & VR 14 - 15 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687.59.59
 Begijnhof 11
 Schoolprogrammatie:
Raf Walschaerts, Waterlanders.
 ● 10.00/13.30

ZATERDAG 16 OKT

ZAVENTEM

Kazerne Rijkswacht
 Hoogstraat 20
Opendeur van de lokale rijkswachtbrigade met informatie over drugs, diefstalpreventie, slachtofferhulp, alcoholtest en verkeersveiligheid.
 ● 10.00-17.00

MAANDAG 18 OKT

ZELLIK

CC Den Horinck 02-466.78.21
 Noorderlaan 20
Henk Van Montfoortshow, een wervend optreden met organist, zangers en goochelaar Marcelino.
 ● 14.30

DONDERDAG 21 OKT

ZAVENTEM

Zaal 'De Snuifmolen'
 Leuvensesteenweg 194, Woluwe
Bloedinzameling Rode Kruis.
 ● 17.30-19.30

VRIJDAG 22 OKT

ALSEMBERG

CC de Meent 02-380.23.85
 Gemeenveldstraat 34
Meentquiz met quizmaster café René.
 ● 20.00

22 TOT 24 OKTOBER

JEZUS-EIK

GC De Bosuil
Boekenvoorleesweek, een organisatie van het oudercomité van de vrije basisschool Jezus-Eik.
 Info: 02-657.89.52

ZATERDAG 23 OKT

DIEGEM

Soc. CC
 Kosterstraat 2
Culturele dia-avond over Argentinië, gevolgd door Argentijnse avond, gem. Cultuurraad.
 Info 02-720.08.22
 ● 19.30

ZATERDAG 23 OKT

ZAVENTEM

Bibliotheekfiliaal, Woluwe
Verkoop van oude boeken en platen.
 Info 02-720.66.48
 ● 10.00-15.00

ZONDAG 24 OKT

HOEILAART
Hoeilaartse verenigingenbeurs
 Info 02-657.08.11 of 02-657.05.98

ZONDAG 24 OKT

HUIZINGEN

Provinciedomein
Sint-Hubertusviering
 Info 02-380.35.93
 ● 10.00

DINSDAG 26 OKT

ZAVENTEM

Oude gebouwen gem. basisschool
 Mechelsesteenweg 197, Sterrebeek
Bloedinzameling Rode Kruis.
 ● 18.00-21.00

ZONDAG 31 OKT

TERVUREN

St. Hubertusviering, dierenwijding. Misviering aan de Sint-Hubertuskapel in de Warande, jacht-hoornconcert op het marktplein, gratis.
 Info 02-769.20.81

Festival verenigt jeugd

Tervuren en Overijse worden gekenmerkt door een grote populatie Engelstaligen die niet altijd even goed is geïntegreerd. Samen sporten en muziek beoefenen kan de banden tussen de verschillende gemeenschappen aanhalen. Overijse en Tervuren, de Britse school en de culturele centra Den Blank en Papeblok zetten daarom samen een internationaal jeugdfestival op. Van 16 tot 24 oktober willen zij de Nederlandstalige en Engelstalige jeugd samenbrengen rond sport, muziek, dans en theater. De activiteiten worden aangeboden in verschillende workshops, onder Nederlands- en Engelstalige begeleiding. De vzw MOOSS neemt de workshops dans en theater onder haar vleugels. MOOSS is een nationale jeugdinstelling die instaat voor de kunstzinnige vorming van jongeren. Directeur David Iloff, van de muzikale afdeling van de Britse school, zal de jongeren begeleiden bij het musiceren. Bedoeling is dat de workshops uitmonden in een gezamenlijke voorstelling. Die vindt plaats op 24 oktober in de showburg van de Britse school. Zaterdag 16 en zondag 17 oktober zijn er workshops dans en theater. Woensdag 20 oktober staat een tornooi badminton en tennis op het programma en donderdag 21 oktober voetbal en volleybal. Beide dagen staat ook een grote klimmuur opgesteld en een speleobox. Vrijdag 22 oktober is er nog een workshop muziek en zondag 24 oktober worden de workshops muziek, dans en theater herhaald, gevolgd door de voorstelling. Plaats van afspraak is de Britse school van Tervuren, Leuvensesteenweg 19.

3de Nacht van de Druiventrollen

Een spektakel op diverse locaties in Overijse rond het thema speelgoedland met medewerking van zes professionele theatergroepen: Salibonani, Theater Hilaria (NL), Kommil Foo, Theater Pepijn, Theater O, Theater Mireille & Mathieu.

Op zaterdag 9 okt., cc Den Blank
 info: 02/687 59 59

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van vier oktober tot drie november bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 6 september a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar **RandUit Agenda 02/767 57 86**. U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres: **Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren**, met de vermelding **RandUit Agenda**.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

RandUit Agenda wordt samengesteld door **Heidi Degreef**.

EINDREDACTIE: **Geneviève Ostyn**.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn van de hand van **Chris Vandendriessche**.

VORMGEVING: **Mega.L.Una**, Brussel

DRUK: **A. De Cuyper-Robberecht**, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Henry Coenjaarts, Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en met de logistieke steun van de vzw 'de Rand'.

De bewogen geschiedenis van een koninkrijk in de Karpaten

Met acht tentoonstellingen, zestig concerten en een tiental podiumproducties belicht Europalia dit najaar de bewogen Hongaarse culturele en politieke geschiedenis. Vanzelfsprekend besteedt Europalia 99 veel aandacht aan de opeenvolgende vrijheidsbewegingen en aan de historische banden tussen Hongarije en België, die lange tijd door dezelfde dynastie werden bestuurd.

Weinig volkeren hebben hun naam zelf gekozen. Dat geldt zeker voor de nomadische stammen die in de 9de eeuw vanuit het onvruchtbare Oeralgebied naar het beloftevolle Karpatenbekken verhuisden. Tijdgenoten dachten ten onrechte dat ze afstamden van de gevreesde Hunnen. Daarom werden de immigranten Hun-gari genoemd. Uit lijfsbehoud zochten ze contact met de naburige christelijke vorsten, die meteen missionarissen stuurden. Ook erkenden ze het gezag van de paus in Rome. Het nieuwe koninkrijk groeide uit tot het oostelijk bastion van het westerse christendom. De gouden kroon, die op Kerstdag in het jaar 1000 door het Vaticaan naar de eerste katholieke Hongaarse bewindsman werd gestuurd, is het belangrijkste symbolische pronkstuk op de sleutel-expositie van Europalia 'Hungaria Regia'. Om zich helemaal aan de nieuwe religie te onderwerpen kozen de koningen voortaan ook christelijke namen. Zo werd Vajk de vermaarde Stefanus I.

Handschriften en harnassen

De toonaangevendste renaissancevorst was Matthias Hunyadi, die bekend werd onder zijn Latijnse naam Corvinus. Hij bouwde het imposante paleis van Visegrad en de Bibliotheca Augusta. De Hongaarse humanisten correspondeerden uitgebreid met hun geestesgenoten in de Nederlanden. Maria van

Hongarije (1505-1558), die onze landvoogdes en regentes werd, speelde hierin een sleutelrol. Toen het Hongaarse leger in Mohacs door de Turken was verslagen (1526), bracht ze onschatbaar waardevolle handschriften mee.

Ze liet bovendien de wijsgerige traktaten van haar Hongaarse beschermelingen via onze uitgevers verspreiden. Ondertussen werd haar eigen vaderland opgesplitst. Buda was volledig in handen van de Turken. De omgeving van Bratislava viel onder Habsburgse heerschappij en Transsylvanië werd een vazalstaat van het Ottomaanse rijk. Uit die periode dateren de opzichtige moskeeën en de talrijke badinstellingen. Dat de Osmaanse sierkunsten toen een hoge vlucht namen is te zien op de wapens en de harnassen die werden samengebracht op de tentoonstelling 'Hongaarse wapenpraal'.

Kunstenaars en de revolutie

Tijdens de regeringen van Maria-Theresia en Jozef II boekte Hongarije grote economische en culturele vooruitgang. Hoewel het land tijdens de dubbelmonarchie theoretisch op gelijke voet stond met zijn partner Oostenrijk, bleek het in de praktijk toch vaak de duimen te moeten leggen. Na de

eerste wereldoorlog werd Hongarije tot eenderde van zijn oorspronkelijk grondgebied gereduceerd. Zo kwamen miljoenen Hongaren ongewild in Roemenië, Tsjechoslavakije en Joegoslavië terecht, wat daar later spanningen veroorzaakte. Tijdens de tweede wereldoorlog koos Hongarije aanvankelijk partij voor Duitsland. Pas in 1944 keerde het zich tegen het naziregime zodat het op de valreep nog werd overrompeld. De Russen traden op als bevrijders. Hongarije werd een satellietstaat van de Sovjet-Unie en dat leidde tot de beruchte revolutie van 1956, die bloedig werd onderdrukt. De Kruidtuinexpositie illustreert deze opstand met propagandistische- en subversieve wervingsaffiches, die worden aangevuld met alledaagse amateurfoto's van cineast Sandor Kardos.

Hoe actief de kunstenaars waren in het verzet wordt aangetoond op de expositie over de avantgarde, die zich toespitst op de artiesten rond de antimilitaristische tijdschriften 'A Tett' (De daad) en 'Ma' (Vandaag), waaraan ook Victor Servranckx en Jozef Peeters hun medewerking verleenden.

Ludo Dosogne

'Hungaria Regia' in PSK van 8/10 tot 9/1.

'Hongaarse wapenpraal' Tinnen pot, Grote Markt: 9/10 tot 12/12

'Hongaarse avantgarde', Koningsplein 6:29/10 tot 16/1

'Hongarije, de prijs van de vrijheid': Kruidtuin van 12/10 tot 28/11

Info: 02/507 85 94

Europalia 99: Hungary

With eight exhibitions, sixty concerts and more than ten stage productions, this autumn Europalia is exploring the eventful cultural and political history of Hungary. Naturally, Europalia 99 is devoting a great deal of attention to the successive liberation movements, as well as to the historical ties between Hungary and Belgium, two countries which were long governed by the same dynasty. The central exhibition of Europalia 99 is 'Hungaria Regio' in the Brussels Fine Arts Museum.

FESTIVAL VAN VLAANDEREN

Bach uitbundig en intiem

Het Festival van Vlaanderen is ook deze maand met vier concerten present in de rand. De Antwerpse cellist Roel Dieltiens en zijn ensemble Explorations vertolken drie composities van J.S. Bach. Op het programma staan enkele partituren uit 'Die Kunst der Fuge'.

Vervolgens speelt Explorations, dat onlangs nog bekroond werd met de Diapason d'Or en de Caeciliaprijs, de sonate

in mi klein, BWV 1023, voor viool en basso continuo. Afsluiter wordt de tweede ouverture in si klein, BWV 1067, voor traverso, strijkers en basso continuo. Intiem, maar minstens zo boeiend, is het samenspel van violiste Ursula Bundies en de vermaarde klavecijnist Andreas Staier. Ook dit duo demonstreert hoe J.S. Bach de strenge compositieregels die hij zichzelf oplegde

strikt volgde. Toch geven ze aan zijn werk een persoonlijke toets zonder te raken aan de oorspronkelijke klankkleur. Hun bloemlezing omvat vier vioolsonates (BWV 1015, 1017, 1019, 1021, 1023) en de prelude en fuga in fa groot BWV 88.

Andreas Staier

Roel Dieltiens/Explorations: Wemmel, De Zandloper 16/10 om 20u30 (02/460 73 24). Ook in Sebastiaanskerk in Linkebeek op 17/10 om 15u (02/380 77 51).

Duo Bundies-Staier: Drogenbos, museum Felix De Boeck op 25/10 om 20u30. Ook in De Kam in Wezembeek op 26/10 om 20u30 (02/731 43 31).

THEATER

Ontroerende gewone mensen

Bob De Moor heeft het niet begrepen op politieke betogen of toespraken van mediabonzen. De vele mooie woorden die daarin worden gebruikt zijn immers bedoeld om de waarheid te verdoezelen. In zijn theaterstuk 'De Naamlozen' laat hij uitsluitend gewone mensen aan het woord. Zij spreken de taal van het gezond verstand, onverbloemd en zonder hypocrisie. Het scenario voor 'De Naamlozen' ontstond stapsgewijs. De drie acteurs wisten vooraf niet wat hen te wachten stond. Ze beschikten niet over een pas-klaar draaiboek en kregen aanvankelijk geen enkele regieaanwijzing. Wel konden ze voortborduren op de levensgeschiedenis van

Elza Manderick, een helderziende kaartlegster die zoveel tegenslagen moest verwerken dat ze er bijna ziek van werd. Acteurs Els Olaerts, Dirk Buyse en Pepijn Lievens steken de talloze eenzamen en marginalen in onze samenleving een hart onder de riem. Ze proberen rustige wandelaars en haastige passanten te doorgronden en kijken daarbij vooral naar betekenisvolle details. Ze luisteren ook nauwlettend naar de volkswijsheden die opduiken tussen roddels en vluchtige praatjes. Theater De Korre verwacht dat het publiek door al die toevallige verhalen diep wordt ontroerd.

'De Naamlozen' Jezus-Eik, De Bosuil, 26/10 om 20u. Tel.02/657 31 79.

THEATER

Liefde zonder emotie

Niet alle liefdespartners hunkeren zo sterk naar elkaar als Orfeus en Eurydice of Tristan en Isolde. Wie neemt zoals Romeo en Julia anno 1999 trouwens nog meteen afscheid van het leven als hij zonder zijn betreurde hartendief verder moet? Ondanks de wijd verbreide soapcultuur waarin alles rond

emoties draait, geloven nog weinig tijdgenoten in romantische verhoudingen. In 'Slow Love' zinspeelt theater Maltipertuis op een zakelijk soort liefde die de passionele, vurige relaties lijkt te verdringen. Volgens de Australische schrijver Richard Murphet is de ondergang van de romantiek te wijten aan het verdwijnen van sprookjes. Als er geen inspirerende verhalen meer wor-

den verteld over modelparen, begint elke liefdesidealist aan zichzelf te twifelen, meent hij.

Sam Bogaerts bracht vier buitenlandse dansacteurs samen met een totaal verschillende culturele achtergrond. Onder leiding van Boris Kelly dialogeren ze in hun eigen taal, die ze kruiden met Nederlandse uitdrukkingen. Ze leggen haarfijn uit wat het verschil is tussen ziekelijke obsessie en aanvaardbare liefdesdrang. Het Australisch trio The Necks, dat is gegroeid uit de anarchistisch punkband The Ex, ondersteunt deze multiculturele theaterproductie met 'ambient music' en minimal jazz.

'Slow Love' is op 14/10 in Westrand, Dilbeek (02/466 20 30) en op 16/10 in CC Strombeek-Bever om 20u30 (02/263 03 43).

Er is ook een concert voorzien van The Necks in GC De Zandloper op 19/10.

FOTO: GERARD BLÄSER

DANSTHEATER

Stormachtige Shakespeare

Zodra de wind een snelheid haalt die de zeventig kilometer per uur overschrijdt wordt hij storm genoemd. In het oeuvre van Shakespeare duikt dit natuurverschijnsel geregeld op, niet alleen in zijn

laatste toneelstuk 'The Tempest', maar ook in 'King Lear', 'Macbeth', 'Julius Caesar' en zelfs in zijn 'Winteravondsprookje'. Elke storm barst los op een cruciaal moment.

Alsof de weergoden zich met de lotgevallen van de hoofdpersonages willen bemoeien. Hoewel de meeste literatuuronderzoekers het erover eens zijn dat die krachtige

Shakespeareaanse luchtstromen vooral in de verbeelding waaien, geven vijf danseressen er in een originele lichaamstaal gestalte aan. Tamara Stuart Ewing, Francesca Harper, Lina Fregeres, Lieve Meeussen en Samantha van Wissen drukken om beurt de geestelijke of fysische ontreding, de onstuimige kracht en het hopeloze gevecht tegen de allesverwoestende stormen uit.

Walter Verdin tekent voor het suggestieve geluidsdecor en de chaotische beeldenvloed. Deze Rotheaterproductie sluit alvast perfect aan op de woelige herfsttonelen buiten.

'Storm', Dilbeek, Westrand: 28/10, 20u30, Tel.02/466 20 30.

OPERA

Bijbelse vriendschap

Mallemuze en Transparant wagen zich met enkele jongeren aan een zelden uitgevoerde opera van Antoine Char-

pentier. Deze 17de eeuwse Franse componist leerde het vak in Rome, maar kon zijn muzikaal talent pas volledig ontplooiën toen hij door theatermaker Molière werd aangeworven. In 'David & Jonathan' verklankt Charpentier de gemoedsgesteltenis van twee bijbelse figuren, die zo op elkaar gesteld waren dat hun vriendschap legendarisch

werd. De jonge David mag deel uitmaken van het hof van koning Saül als hij er met zijn verleidelijk citerspel in slaagt om de boze geesten die de vorst kwellen te verdrijven. Als hij bovendien ook nog de reus Goliath moeiteloos verslaat krijgt hij de koningsdochter als echtgenote. Dat zorgt voor jaloezie en naijver, maar de zoon van koning Saul, Jonathan,

beschermt David door dik en dun. Als Jonathan met zijn vader tijdens een veldslag sneuvelt, dicht David, die zoals de profeten het voorspelden de nieuwe koning wordt, een opmerkelijk klaaglied dat alle Judeeërs op zijn bevel meteen moeten leren. Hierin hemelt hij Jonathan op als zijn geestelijke broer die hem veel dierbaarder is dan alle vrouwen die hij ooit beminde. De partituur is tegelijk dramatisch en speels en laat de uitvoerders zowel zingen als dansen en acteren. Ook de decors, de rekwisieten en de kostuums zijn van hun hand.

Strombeek-Bever, CC, 10/10, matinee. Tel.02/263 03 43.

CABARET

Lekker brouwsel

Wat hebben regisseur Warre Borgmans, dichter Koen Stassijns, zanger Guido Belcanto en Derek & Vis met

elkaar gemeen? Op het eerste gezicht niet zo veel, maar als ze samen op een podium staan blijken ze toch op een frappante manier op elkaar afgestemd. Hun 'Cabaret Sauvignon' vergelijken ze met een lekker brouwsel dat je moet schudden voor gebruik. Pas dan begrijp je de mistroostige smartlappen, de ijle verzen en de schimmige luisterliedjes tussen dat vleugje swing en die korte flard rock and roll. Deze artiesten nemen geen genoegen met het bestaande, grijs gedraaide aanbod. Ze trekken zich geregeld terug om zich te bezinnen over hoe het nu verder moet. Hun zintuiglijke ervaringen zijn misschien tegelijk ondoorzichtig en alledaags. Hun existentialistische of postmoderne bedenkingen worden verwerkt in een mozaïekvoorstelling waarin de afwisselend zwartgallige humor of vrolijk-optimistisch is. Van het milleniumgevoel hebben deze praatvaardige jongens voorlopig nog geen last. Van de mediaheisa rond de eeuwwisseling echter wel. En dat laten ze in hun Cabaret Sauvignon duidelijk blijken.

Kraainem, Lijsterbes:22/10 om 20u. Tel.02/721 28 06.

FOTO: MARCEL VIGNERON

De hoeveelheid biologische producten in de winkelrekken neemt stelselmatig toe. Dat komt omdat er almaar meer vraag naar is. Op termijn zorgt deze dynamiek er allicht voor dat ook de prijs van deze producten gaat dalen en dat de consument terecht kan in winkels in zijn onmiddellijke omgeving in plaats van op zoek te moeten gaan naar schaarse specialzaken.

Wat brengt een mens ertoe biologisch te gaan eten? Krista De Greef uit Overijse begon er al meer dan 11 jaar geleden mee. Toen lag zo'n omschakeling iets minder voor de hand dan vandaag, nu er ruimschoots informatie voorhanden is én er voldoende verkooppunten zijn. Elf jaar geleden was Krista De Greef voor de aanschaf van biologische producten vooral aangewezen op de plaatselijke natuurvoedingswinkel. Ze ging zich van langsom meer in het onderwerp verdiepen, volgde cursussen, ging lesgeven bij Velt (Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze) en leerde 'groen koken'.

Vertekende prijzen

Krista De Greef had al lang geen vertrouwen meer in de gangbare landbouw. Na wat er onlangs allemaal aan het licht is gekomen over de manier waarop er met veevoeder wordt geknoeid, staat dat vertrouwen natuurlijk helemaal op een laag pitje. Haar beslissing om over te stappen op biologische voeding had echter vooral te maken met bekommernis om het milieu. Biologische groenten en fruit worden immers zonder pesticiden

gekweekt; dat wil zeggen zonder herbiciden (onkruidverdelgers), insecticiden (insectenverdelgers) en fungiciden (schimmelwerende middelen). Biologische gewassen krijgen ook geen kunstmest, er komt alleen compost aan te pas om de grond te verrijken. Biologische boeren doen bovendien aan teeltwisseling en werken met combinaties: door uien naast wortelen te planten, jagen ze bijvoorbeeld de wortelvlug weg van de wortelen en de uivlieg van de uien. Uit het voorgaande blijkt dat biologische teelt enorm arbeidsintensief is, wat tot gevolg heeft dat je voor een krop sla of een kilo tomaten in de natuurvoedingswinkel meer moet betalen dan in de supermarkt. De producten die afkomstig zijn van de gangbare landbouw zijn een stuk goedkoper omdat de milieuprijs -de schade die landbouw aan het milieu toebrengt- niet in de prijs wordt doorgerekend. Daarnaast krijgen de boeren voor hun producten doorgaans niet meer dan absolute bodemprijzen -wat hen ertoe verplicht zo goedkoop mogelijk te produceren- en strijkt de grootindustrie de winsten op.

Minder water, meer smaak

Krista De Greef wijst niet alleen met een beschuldigende vinger naar de grootdistributie. We worden volgens haar ook opgezadeld met minderwaardig voedsel omdat de meeste consumenten in de eerste plaats goedkope producten willen die er goed uitzien.

Elke consument heeft dus door zijn aankoopgedrag een invloed op wat er in de rekken ligt. Met de dioxinecrisis en de lange nasleep daarvan lijkt er zich toch een kentering voor te doen. Krista De Greef: 'Er is duidelijk sprake van een mentaliteitsverandering bij de consument. Door de dioxinecrisis is de omzet van de natuurvoedingswinkel waar

wij klant zijn verdubbeld. Sommige mensen zijn wel degelijk bereid voor kwaliteitsvoeding méér te betalen. Hoe meer mensen op biologische voeding

overschakelen, hoe groter de markt hiervoor wordt, waardoor de prijs natuurlijk kan dalen.'

Wie biologisch eet, krijgt volgens Krista De Greef ruimschoots waar voor de meerprijs die gevraagd wordt, want dit voedsel bevat méér vitaminen en minder schadelijke stoffen. Biologisch voedsel is ook minder waterig en smaakt daarom beter. In de gangbare landbouw

'De meeste consumenten zijn bereid zo'n 5% méér te betalen voor biologische alternatieven'

moet de boer vooral goedkoop produceren. Ook het 'uitzicht' is zéér belangrijk. De kwaliteit, de smaak en het voedingsaspect zijn van minder belang.'

Waarheen voor goede waar?

Krista De Greef haalt nog altijd veel biologische producten in de natuurvoedingswinkel. Groenten, fruit, sappen, brood, zuivel, e.d. kunnen echter evengoed bij de bio-boer thuis worden aangeschaft. Sommige groenteboeren werken met groenteabonnementen; De consument die zo'n abonnement neemt, krijgt wekelijks een 'verrassingspakket' seizoensgebonden groenten.

NATUURVOEDINGSWINKELS IN DE RAND

- De Natuurwinkel, Halle, 02/356.05.28
- Dieetcenter Halle, 02/356.83.56
- Natuur en dieet, Dilbeek, 02/568.02.35
- De Natuurvoedingswinkel, Dilbeek, 02/466.73.47
- 't Wilgje, Dilbeek, 02/569.36.32
- 't Cruydhof, Asse, 02/452.49.39
- De Natuurwinkel, Vilvoorde, 02/251.66.46
- De Bron, Strombeek-Bever, 02/267.51.55
- Tip Top Fit, Zaventem, 02/721.18.68
- De Dageraad, Overijse, 02/687.37.03
- Kadans Natuurwinkel, Overijse, 02/687.33.25
- Quinoa, Overijse, 02/657.56.79
- Dandelion, Wemmel, 02/461.39.69

bioproducenten boeren steeds beter

In sommige streken zijn voedselteams actief. Die teams bestaan uit een tiental gezinnen uit dezelfde buurt die gedurende een bepaalde periode één of meerdere voedselpakketten kopen bij een of meer boer(en) uit de omgeving. Hier speelt ook de Noord-Zuid-problematiek mee. Bewust producten van hier eten betekent een wereldwijde besparing van grondstoffen én meer voedselveiligheid in de ontwikkelingslanden (info: o.m. Elcker-Ik Leuven, 016/35.05.51, Coopibo-Vredeseilanden, 016/31.65.93).

In de rand zijn er heel wat biologische thuisproducenten en natuurvoedingswinkels. Sommige natuurvoedingswinkels verkopen in hun brood-, groente- en rijstassortiment uitsluitend biologische producten. Ze worden daarop gecontroleerd en mogen het Biogarantieplakkaat voeren. De meeste andere natuurvoedingswinkels hebben eveneens een ruim biologisch assortiment, maar verkopen daarnaast vaak ook dieetproducten. Bij twijfel is het verstandig om na te gaan of het Biogarantielabel op de verpakkingen vermeld staat (of een buitenlands biolabel), of de woorden 'biologisch', 'ecologisch', 'organisch'. Biologische slaggers zijn er helaas niet in de rand. In heel Vlaanderen zijn er uitgerekend maar vijf biologische slaggers actief. Biologisch vlees is wel te krijgen in bepaalde warenhuizen (bvb. bij Delhaize en GB). Ook wereldwinkels verkopen biologische producten. Kopen in de wereldwinkel heeft een extra ethische dimensie. De wereldwinkels betalen de boer in het ontwikkelingsland immers een correcte prijs voor zijn producten, wat lang niet altijd het geval is als hij aan een multinational levert. Boeren in ontwikkelingslanden beschikken vaak niet over de financiële middelen om een ecolabel te verwerven. Nogal wat producten in de wereldwinkel missen daarom zo'n label, wat jammer is omdat in die landen veel minder wordt gespoten dan bij ons. (Info: Oxfam Wereldwinkels: 09/218.88.99, Coopibo-Vredeseilanden: 016/31.65.93).

Bio in de supermarkt

De grote distributieketens hebben ertoe

bijgedragen dat de prijs van een aantal voedingsmiddelen heel laag bleef, met soms perverse effecten voor de voedselkwaliteit. Diezelfde ketens doen nu hun uiterste best om een zo ruim mogelijk biologisch assortiment aan te bieden. 'Maar als het prijsverschil erg groot is, krijg je het biologische alternatief aan de straatstenen niet kwijt', constateert Luc Rogge, directeur-generaal van Colruyt. 'De meeste consumenten zijn bereid zo'n 5% méér te betalen voor biologische alternatieven. Het is echter niet eenvoudig om biologische leveranciers te vinden die de prijs voldoende laag houden en bestendig kwaliteit kunnen leveren.

In de Colruytwinkels dragen de biologische producten (én producten waarbij een bijzondere inspanning is geleverd voor het milieu) het 'green label'. De groene etiketten zitten wel verspreid over de winkel. Delhaize heeft de laatste jaren eveneens een breed biogamma ontwikkeld en daar veel marketing én geld tegenaan gegooit. De groen-oranje verpakking

FOTO: PASCAL VIGNERON

is voor de consument goed herkenbaar. Ook GB heeft een groeiend aantal biologische producten in de rekken. Biologisch shoppen kan daarnaast op de biomarkt in hartje Brussel: afspraak elke woensdag van 9 tot 14 uur op het Muntplein. Sommige biologische producenten komen naar de boerenmarkt van Gaasbeek, 's zaterdags van 15 tot 17 uur.

Marleen Teugels

Consumentengids Biologisch Vlaanderen in een notendop (Velt): Het boekje vermeldt alle adressen in Vlaanderen.

Bestellen: tel. 03/281.74.75, fax 03/281.74.76, e-mail: velt@village.uunet.be

LEVERANCIERS MET THUISVERKOOP IN DE RAND

- **Molens Dedobbeleer**, Halle, 02/356.50.12, veevoerders, bloem, meel
- **Jos Vandersmissen**, Halle, 02/356.81.76, groente, graan, aardappelen
- **Jean-Pierre De Leener**, Sint-Pieters-Leeuw, 02/378.08.74, groente, fruit, meel, fruitsappen
- **Pajottenlander**, Pepingen, 02/360.35.55, fruit, fruitsappen, fruitbereidingen, groentesappen, wijnen
- **Dirk Renders**, Heikruis, 02/396.23.91, groenten, druiven,
- **L & A**, Asse, 02/452.49.31, grootfruit, cider en fruitsap
- **Françis Kestemont**, Lennik, 02/569.70.93, groenten, aardbeien, fruit, fruitsap, aardappelen
- **Bio Schuurke**, Oetingen, 054/56.84.25, grootfruit, sappen, jam en stroop, groenten, zuivel, droogwaar
- **Paul De Koster**, Brussegem, 02/460.27.87, plantgoed
- **'t Groentehof**, Vilvoorde, 02/267.42.12, groente, fruit, aardappelen, wijnen, jams, sappen
- **Binst Breeding & Selection**, Grimbergen, 02/251.90.25, pootaardappelen
- **Den Diepen Boomgaard**, Grimbergen, 02/270.00.35, groenten, aardappelen, brood, taarten, verwerkte groenten en fruit, ook voor abonnementen

BELGICA CREOLA 3

Nu weet ik hoe dat zit met Jezus-Eik, alias Notre-Dame-au-Bois. In de middeleeuwen stond daar in het bos een 'Duyvels-Eyck'. Houtvesters hingen er een Christusbeeldje aan op en doopten de boom 'Jezus-Eyck'. Daarop verving een Brusselaar uit dankbaarheid om een gunst Christus door Maria, 'het belt van de gebenedeyde moeder Godts vande jesuseyck', of 'l'jmage de notre dame du Chesne de Jesus'. Er kwamen meer Brusselaars naar de devotieplek en sinds de 18de eeuw werd ook kortweg van 'Notre-Dame-au-Bois' gesproken.

Wat voorafging. In zijn boek *Belgica Creola* vertelt Guy Vande Putte naamkundige en historische wetenswaardigheden over het land van Ijse en Lasne, onder Brussel. Hij toont aan dat de taalgrensstreek een overgangsgedebied is waarin altijd aangrensvetverkeer werd gedaan. Daarbij kwam dat aan de Nederlandstalige kant van die grens, in de Brusselse periferie, hoe langer hoe meer Frans opklonk, omdat de Vlamingen er voor alle sociale zekerheid tweetalig werden en de Brusselaars er graag kwamen ver- toeven en op den duur ook wonen - bijvoorbeeld in Jezus-Eik of Notre-Dame-au-Bois, het meest Frans-Vlaams gemengde gehucht van Overijse.

Had ik het niet gedacht! In den beginne was er Jezus-Eik en dat is dan, zoals zoveel in en om Brussel, vroeg of laat verfranst geworden - typisch Belgisch. Dat is althans mijn besluit uit het zoveelste staaltje naamkunde van Vande Putte. Hijzelf schrijft: 'Al vanaf haar ontstaan als houthakkersgehuchtje tot haar huidig "statuut" van voorstedelijke residentiële wijk heeft de plek altijd twee namen gedragen: *Jezus Eik/Notre-Dame-au-Bois*.' Waarna hij zichzelf tegenspreekt en uitvoerig vertelt wat ik correct heb samengevat - *Duyvels-Eyck*, *Jezus-Eik*, *Notre-Dame-au-Bois*, in die volgorde. Begrijpe wie hem, Vande Putte, begrijpen kan.

Ik gok op de volgende uitleg. Guy Vande Putte beschrijft (en ik lees) graag dat het er aan weerszijden van de taalgrens altijd Belgisch aan toe gegaan is, pragmatisch, gemengd, heterogeen. Hij houdt van de mentaliteit van (taal-)grensbewoners en wil dat die bewaard blijft. Maar hij is nu bang dat het gedaan is met het typisch gemengde karakter van zijn *Belgica Creola*,

FOTO: RITA DAMSELS

de streek die nu notabene én taalgrensgedebied is én voorstedelijke Brusselse periferie én internationale Euro-woonzone. Als grote boze bestrijder van *Belgica Creola* wijst Vande Putte alleen de Vlamingen aan. Hij bekijkt bovendien 'de Vlaamse strijd in de Periferie' zo paniekerig dat hij niet meer de tegenwoordigheid van geest heeft om radicalen van gematigden, en oproerkraaiers van bestuurders te onderscheiden. In de weer voor de Creoolse strijd in de Periferie gunt hij de Vlamingen de wapens niet die hijzelf hen heeft toegespeeld, zoals: het argument dat de taalgrens netjes de spontaan ontstane scheidingslijn tussen geermaniseerde en geromaniseerde dorpen volgt; de cijfers volgens dewelke de Nederlandstaligen in de periferie uit pragmatisme tweetaligen werden; het plagende, uitdagende steekwapen dat het eerstegeboorterecht van de benaming *Jezus-Eik* toch is. Vande Putte verdraait verdorie liever zijn bevindingen dan dat

hij ze bevestigt - heel curieus is dat in zijn boek, die warrige tegenspraak.

Moraal van zijn verhaal. Terwijl ik met innige deelneming begrijp dat Guy Vande Putte ondersteboven is van de polarisatie in de periferie, begrijp ik niet, en verwijt ik hem, dat hij eenzijdig tekeergaat (zwak polemiserend, sterk polariserend) tegen de Vlaamingen daar, aan de Vlaamse kant van de taalgrens. Die zijn - zo lijkt het wel volgens hem - hocuspocus fanatieke messentrekkers geworden, terwijl het vroeger zulke sympathieke grensbewoners waren, en tweetaligen die zich probleemloos met hun Waalse overburen verstonden en zonder gemor allerlei Belgische, toen nu eenmaal Franstalige, administratie aankonden. Wat was het toen goed wonen in *Belgica Creola*!

En wat zou het nu goed wonen in *Belgica Creola* zijn - voeg ik daaraan toe omdat Vande Putte het vertikt dat te doen - als de Franstaligen daar, aan de Vlaamse kant van de taalgrens, tweetaligen zouden zijn die zich probleemloos met hun Vlaamse burens zouden verstaan en zonder gemor allerlei Vlaamse, daar nu eenmaal Nederlandstalig geworden, administratie zouden aankunnen. Hé, faciliteiten om die Franstaligen toe te laten in hun nu eenmaal Vlaamse woonplaatsen formulieren in het Frans in te vullen, zouden dan niet eens meer hoeven te bestaan!

Dit gezegd, nog maar eens uitgelegd, zijnde, ben ik ook van mening dat Guy Vande Putte beter aan geschiedenis kan blijven doen dan aan politiek te beginnen.

Brigitte Raskin

Guy Vande Putte, *Belgica Creola*. Taalcontact in de Brusselse Periferie. het voorbeeld van Overijse (Franstalige en nederlandstalige versie in één boek), EPO, Antwerpen, 1999, 256 blz., 698 fr.

Buitenlandse gastjes vergast op stripverhaal over Vlaanderen

De Vlaamse overheid breidt een vervolg aan haar charme-offensief naar anderstaligen in de Vlaamse rand. Na de brochures 'Welkom in Vlaanderen' en talloze activiteiten spreekt de Gemeenschap de anderstalige medeburgers nu aan met een stripverhaal.

Na de voorbije sensibiliseringscampagnes, die vooral voor volwassenen waren bestemd, richt de Vlaamse overheid zich nu specifiek tot de jonge andersstalige buitenlanders. 'De Vermetele Verzamelaar', een netjes afgewerkt stripverhaal, moet jong en oud op een ludieke manier laten kennismaken met Vlaanderen en de problematiek van de rand in het bijzonder. De strip vertelt het verhaal van een Schots amateurfotograaf, die als zoon van een diplomaat met zijn vader zowat de hele wereld heeft rondgereisd. Door omstandigheden is hij in Tervuren terecht gekomen.

Belerend slot

'In het begin weet de Schot niet of deze gemeente deel uitmaakt van Brussel. Dergelijke voorvallen verwijzen onderhuids naar omstandigheden waar veel anderstaligen mee te maken krijgen', zegt Jan De Bock, adjunct van de directeur voor de coördinatie van de Vlaamse rand bij de Vlaamse Gemeenschap. In het park van Tervuren vindt het hoofdpersonage een boek op basis waarvan hij met zijn Nederlandstalige vrienden een avontuur beleeft. De jongeman zit in de klas te dromen en de leraar solfert hem op met een werk over Vlaanderen. Omdat hij met Vlaamse vrienden optrekt, kan hij die taak gemakkelijk combineren met pleziertjes zoals uitgaan.

'Pas op het einde van het stripverhaal wordt de toon ietwat belerend', zegt Jan De Bock, 'om te vermijden dat lezers al bij het begin het boek zouden dichtklappen. Verspreid over vier extra bladzijden hernemen we een gedeelte van het tekenverhaal via geprojecteerde dia's, met meer uitleg over de situatie in de Vlaamse rand. Dat gebeurt vanzelfsprekend vanuit het oogpunt van de Vlamingen om het contrast duidelijk te maken met

de informatie die anderstalige buitenlanders krijgen via de Franstalige pers.' Het tekenverhaal bestaat in het Frans, Engels, Duits en Nederlands. 'Dat laatste hebben we gedaan om er ook de Vlamingen bij te betrekken. Zij moeten het beleid van de Vlaamse overheid tenslotte mee schragen. En wie weet gaan anderstaligen die Nederlands leren, de strip ook in het Nederlands lezen.'

Voor de verspreiding put de Vlaamse Gemeenschap uit het adressenbestand dat ze in de loop der jaren opbouwde. De strip ligt ook bij de bibliotheek. 'Bij de Vlaamse Gemeenschap passen wij de 'zachte methode' toe. We willen zoveel mogelijk informatie

Moeilijk te vertalen

Het maken van de vertaling bleek geen sinecure. 'Sommige woordspelingen gaan vanzelfsprekend teloor. En de moeilijkheden beginnen eigenlijk al bij de term 'Vlaamse rand rond Brussel', die in een vreemde taal nogal wat negatieve bijklanken kan hebben', preciseert Jan De Bock. Toch hielden de vertalers zich voor de titel in alle talen aan de klassieke alliteratie. 'De Vermetele Verzamelaar' wordt 'Le Collectionneur Colérique', 'Der Sonderbare Sammler' of nog 'The Audacious Antiquarian'. Of hoe een vreemde taal toch nog bekend in de oren kan klinken.

An Van hamme

19

verschaffen in de hoop dat buitenlanders een beetje vanzelf worden gesensibiliseerd en gemotiveerd om zich te integreren', aldus De Bock.

Voor de uitwerking van het project 'De Vermetele Verzamelaar' nam de Vlaamse overheid nam het bureau Jansen & Janssen in de arm, dezelfde mensen die eerder al de 'Welkom in Vlaanderen'-brochure in elkaar boksten. 'Ron Van Riet werd aangezocht om het draaiboek in prentjes om te zetten, hij is de tekenaar die ook al een stripverhaal maakte voor 550 jaar stadhuis Leuven.

A comic strip for getting to know the outskirts

The Flemish government is pursuing its 'charm offensive' addressed to those living in the outskirts who have native languages other than Dutch. After the brochure 'Welcome to Flanders' and other activities, the government has now turned its attention to the younger foreign inhabitants in the outskirts with a comic strip called 'The Audacious Antiquarian' which is being published in French, English, German and Dutch. The comic strip is designed to provide a light-hearted introduction for young (and old!) to Flanders in general, and to the outskirts problematic in particular.

For more information, call 02/553 56 25.

RESTAURANT

FOTO'S: RANGA VANDERBEEK

Het beste van rond de Middellandse zee

De Limburgse Veerle Donné, die met een Spaanse ingenieur uit Malaga trouwde, is niet zo kapot van de Spaanse keuken. 'Maar ze hebben zulke prachtige producten,' zegt ze. En daarmee wil ze nu werken in haar kersverse restaurant in Diegem.

'Lou Pistou' is een beetje lastig te vinden tussen alle nieuwbouw op de industrieterreinen, maar die moeite wordt beloond. Het interieur is verrukkelijk jong en fris van stijl. De lichtbeige muren, de linnen rolgordijnen, de witte lambrisering van planken... alles zorgt tezamen voor een heerlijk lichte atmosfeer. De vele kleine tafels zijn gedekt met smalle witte tafellakens die het hout gedeeltelijk onbedekt laten. Moderne witte lampen hangen aan de zoldering.

De achtergrondmuziek is Spaans. Veel is hier Spaans, want Veerle Donné is in vele opzichten met Spanje getrouwd. Ze komt uit Hasselt, studeerde Spaans, kwam voor een perfectieeringscursus in Malaga terecht, trouwde daar uiteindelijk met een industrieel ingenieur... en is nu terug in haar vaderland. Want ze wilde hier nu eenmaal met een restaurant beginnen. 'Het is altijd haar droom geweest,' bevestigt haar man, Juan-Luis Pinazo-Robles.

Mediterraan restaurant

Veerle Donné is niet van mening dat de Spaanse keuken hier onverwijd moet worden ingevoerd. Sommige culinaire ideeën van het Iberisch Schiereiland interesseren haar, andere

minder en het geheel van de Spaanse keuken vindt ze verre van geraffineerd. Nee, hetgeen haar voor ogen staat is een mediterrane restaurant, met het beste van wat alle landen rond de Middellandse Zee te bieden hebben. En ze kent wel de weg naar heel bijzondere Spaanse producten, die alleszins verdienen hier te worden geïntroduceerd. Enkele daarvan importeert ze direct. Er is geen gedrukte kaart in 'Lou Pistou'. Ze zetten een schoolbord naast je neer, met een keus uit een tiental voorgerechten en een tiental hoofdschotels. Voor straks is er nog een kleiner bord met de desserts. De dranken en in het bijzonder de wijnen staan wel op een kaart.

Kleine verrassingen

Zeker als het geserveerd wordt, beseffen we dat de 'degustatie van tapas' (950 fr.) een interessante keus is, want je kunt het gerust 'edeltapas' noemen en ze vormen een leuke bloemlezing uit de gehele kaart. Zo kun je mooi al die gerechten proeven waarvan je eigenlijk niet precies weet wat het inhoudt. Je krijgt wat Spaanse ham, je krijgt wat 'roulade met trompet', je krijgt wat 'pompoenflan met tomatencouillis'... En zo gaat het verder.

Onze tafelgenote eet de tapas. Om ook de grotere gerechten te beoordelen, kiezen we zelf 'jonge spinazie met kippenlevertjes' (420 fr.) als voorgerecht en 'brochette van calamitos met risotto' (650 fr.) als hoofdgerecht. Beide schotels zijn mooi opgemaakt, smeug van smaak en vol kleine verrassingen. Zo is de risotto, op natuurlijke wijze uiteraard, groen gekleurd.

Ons enige bezwaar is misschien dat de inktvisjes, de 'calamaritos', een beetje flauw zijn. Dat vinden we ook weer bij het nagerecht, een overigens fraaie 'bio-pruimentartaart'. Kok David Almerigogna, een jonge Italiaan, vertelt ons achteraf dat hij voor het deeg geen zout heeft gebruikt, net zo min als voor de koekjes die we bij de koffie krijgen. Dat is toch wel even wennen.

Gurel en sebast

Veerle Donné liet ons overigens de vis zien voordat die bereid werd - een aardig zuidelijk gebruik. Ze zegt dat ze altijd erg veel (verse) vis aanbiedt en in verhouding weinig vleeschotels maakt. 'Gurel met gestoomde groentjes' zien we onder meer op de kaart staan - een vis die familie van de makreel is. 'Sebast in de pan' lezen we ook. Dat is Noordzeedorade. En Veerle Donné meldt niet zonder trots dat bij haar de 'rouget', de poon, in z'n geheel geserveerd wordt - 'want filets, dat is altijd diepvries'. Bij dit alles drinken we de witte huiswijn, een Viura-Chardonnay van het huis Nekeas in Navarra (560 fr.). Het is een vondst die deze zomer werd gedaan, tijdens een speurtocht in Noord-Spanje. Heerlijk frisse, gave doordrinkwijn, met de goede prijs-kwaliteitverhouding die dit hele restaurant kenmerkt.

GVS

Lou Pistou, Vankeerberghenstraat 26, 1831 Diegem, tel./fax 02/725 07 60.

Keuken geopend tot 22 uur. Gesloten op zaterdag en zondag.

De greep van een 'Godshuys' op de lokale samenleving

Een totaalbeeld van het Land van Grimbergen anno 1699, zo zou je 'Den Generaelen Caertboek ofte Register der goederen des Godshuyse van Grimberghen' kunnen omschrijven. Naast teksten in oud handschrift bevat het Caertboek grote perkamenten 'caertbladen' in kleur van de hand van de toenmalige landmeter Jan Van Accoleijen. Het 300 jaar oude kaartenboek is een ware schatkamer voor geïnteresseerden in cartografie, fiscaliteit, geschiedenis, economie, heemkunde en genealogie, maar laat ook de geschiedenis herleven voor het grote publiek.

Gespreid over het Land van Grimbergen liggen de hoeves van de abdij, zoals de Charleroy hoeve met de Tommenmolen en het Hof van Poddegem. Vanaf de stichting van de Grimbergse Norbertijnerorde in 1128 neemt de abdij systematisch nieuwe gronden in gebruik. Die eerste landbouwexploitaties groeien uit tot zelfstandige, lokale economieën. Zij vormen de basis van de latere wijken, die dikwijls naar die hoeven worden genoemd. Tussen al die nederzettingen ontwikkelt zich het wegennet, dat aansluit op andere nederzettingen in de naburige dorpen. Voorts zijn er de parochiekerken, de huizen, de vijvers, de beemden en de weiden. De 39 kaarten in het Caertboek van 'Meester' Jan Van Accoleijen, een gezworen landmeter, beslaan de hele regio van 'het Land van Grimberghen'. Ze bevatten een uiterst gedetailleerde inventaris van honderden percelen en gebouwen. Naast de beschrijving van de ligging, de grootte, de eigenaar of de huurder van de percelen bevat het kaartenboek ook talrijke verklarende wetenswaardigheden en bijzonderheden over alle aspecten van de toenmalige maatschappij. Het Caertboek is niet alleen even accuraat

als een hedendaagse luchtfoto, maar geeft bovendien een bijzonder indringend beeld van de samenleving in de 17de eeuw.

Abdij en samenleving

'Vandaag hebben de abdijen vooral een religieuze, culturele en wetenschappelijke uitstraling, maar tot aan de Franse revolutie speelden ze ook een belangrijke sociaal-economische rol', vertelt abt Piet Wagenaar. 'Abdijen bezaten meestal veel eigendommen, gronden, pachthoven en molens. Edelen en bemiddelde families deden

aanzienlijke schenkingen aan de abdij. Onder hen bekleedden de Berthouts een vooraanstaande plaats, evenals de Heren van Wolvertem, verwant met het geslacht van A. Over de invloed van de abdij op de samenleving vind je in

'Het Caertboek bleef tot nu toe een gesloten boek voor het grote publiek'

het kaartenboek tal van interessante gegevens. De abt is vol lof over de kleine werkgroep van de Vrienden van de abdij die zich verdiepte in het rijke archief van de abdij. 'Zonder het voorbereidende werk van Jos Boschmans, Frans Franckaert en Frans Meskens zou het project geen kans op slagen hebben

gehad. Met de publicatie van het Caertboek wordt opnieuw een stukje geschiedenis van de abdij van Grimbergen openbaar gemaakt. Het Caertboek prikkelde voordien al de nieuwsgierigheid van veel bezoekers van de bibliotheek, maar het bleef tot nu toe een gesloten boek voor het grote publiek.'

Voorintekenprijs

De editie van het Caertboek abdij Grimbergen bevat twee delen:
- het tekstboek (216 bladzijden), gebonden in een kunstlederen koft met een goudopdruk;

- de kaartenmap met veertig kaarten in kleur, gebundeld in een luxueuze opbergmap. De geschiedenis van de abdij vanaf haar oprichting tot de opmaak van het kaartenboek in 1699 staat niet in het Caertboek. De Vrienden van de abdij verwijzen daarvoor naar een ander verdienstelijk standaardwerk 'De abten van Grimbergen tot het einde van de

18de eeuw', geschreven door pater C.L. Spillemaeckers. Over de geschiedenis en de bezittingen van de abdij kan men ook informatie vinden op de internet-site van de abdij, met name <http://surf.to/KerkgemeenschapGrimbergen>.

Wie voor 30 oktober 1999 intekent op het Caertboek, kan profiteren van de gunstige voorintekenprijs van 2.950 frank. Daarnaast zijn er ook nog 100 genummerde en gesignde Caertboeken, die de exclusieve kaart van het Hertogdom Brabant bevatten. Die genummerde kaartenboeken kosten evenwel 6.000 frank.

Gerard Hautekeur

Inschrijving of meer informatie:
Abdij der Norbertijnen, Editie Caertboek, Kerkplein 1, 1850 Grimbergen.

van huizen en tuinen

Asters, de schittering van de herfst

Eerder melancholisch ingestelde mensen zullen bij het zien van asters onvermijdelijk moeten denken aan de kleine troschrysantjes die op 1 november menig graf versieren. Voor de meer optimistische tuiniers zijn het heerlijke bloemen die eerder doen denken aan de zomerse margrietten, iets kleiner maar minstens even charmant en uitbundig bloeiend op een ogenblik dat de bloementuin zijn hoogtepunt heeft gehad.

Eén van de bekendste astersoorten is de *Aster novi-belgii*. Ondanks de naam heeft deze aster weinig of niets te maken met België: het nieuwe België verwijst naar een vroegere benaming voor New York. Wel zou de plant in 1687 door een Belgisch botanicus, een zekere Hermann, zijn 'ontdekt' in de buurt van wat nu New York is maar toen nog een ongerepte wildernis was.

Het zijn schitterende planten die op een vruchtbare en vochtige standplaats meer dan een meter hoog kunnen worden. Toch zou ik deze asters niet aanraden. Ze zijn namelijk erg gevoelig voor de gevreesde meeldauw of witziekte waaraan overigens alle asters min of meer gevoelig zijn.

Poëzie en geschiedenis

Een andere populaire soort waarvan tientallen selecties en hybriden bestaan is *A. novae-angliae*, een benaming die net als de nieuw-Belgische asters verwijst naar de oorspronkelijke vindplaats, het Amerikaanse New England. Hij lijkt in alles op *novi-belgii*, alleen zijn blad en stengel behaard. Ook deze soort is erg gevoelig voor meeldauw.

In Engeland worden deze asters Michaelmas Daisies genoemd omdat ze bloeien rond de feestdag van Sint-Michiël (29 september). Wanneer de Fransen het hebben over de Sint-

Wanneer de dagen beginnen te korten en de ochtenden en de avonden koeler worden en vochtig van de dauw, zorgen de asters ervoor dat de tuin toch nog iets van zijn zomerse intensiteit behoudt.

Michielsmargriet, Marguerite de Saint-Michel, dan gaat het vreemd genoeg over een heel andere aster, met name de *Aster Amellus*, bij ons ook bekend als zomer- of bergaster. Deze van oorsprong Europese aster is één van de mooiste vaste planten. Met deze aster haalt u meteen ook een stukje geschiedenis en poëzie in de tuin. Ze behoren tot de oudste siergewassen in onze tuinen, terwijl de naam *amellus* afkomstig is van de Romeinse dichter Vergilius die deze blauwe bloemen aantroef in het wild langs de oevers van het riviertje Mella in Italië.

In tegenstelling tot de meeste Amerikaanse asters blijven de Europese soorten vrij laag - ze worden maximaal 60 à 70 cm hoog - waardoor ze minder gemakkelijk uiteenvallen en niet moeten worden aangebonden. Bovendien hebben ze een wat luchtiger en subtieler bloeiwijze waardoor ze minder opdringerig ogen dan de Amerikaanse St-Michielsasters. En vooral zijn ze nagenoeg immuun tegen meeldauw. Dat betekent evenwel niet dat we de Amerikaanse asters meteen maar uit onze tuinen moeten bannen. Er bestaan een aantal minder bekende kleinbloemige soorten die zeker het proberen waard zijn. *Aster cordifolius* is bijvoorbeeld een erg aantrekkelijke soort met een wolk van kleine bloempjes die als een sluier over de bloementuin waaiert. De Nederlandse naam sluieraster zegt precies waarvoor ze staat. Ook *A. eri-*

coides is zeker de moeite waard. Gelijkt sterk op de vorige, maar is iets bossiger en steviger.

A. pringlei, in het Nederlands ook septemberkruid geheten, bloeit overvloedig en langdurig met trossen kleine bloempjes. De bekendste vorm is de witte 'Monte Cassino', maar de laatste jaren komen ook interessante gekleurde variëteiten op de markt.

Nog meer attractieve asters

Een andere soort die beslist meer aandacht verdient is *A. divaricatus* met kleine witte bloempjes rond een geelbruin hartje die losse, schermvormige trossen vormen. Ook de donker gekleurde stengels zijn zeer attractief. Bovendien verdraagt deze aster vrij veel schaduw.

A. lateriflorus kan naargelang de variëteit 0,60 m tot 1,50 m hoog worden. De bekendste is de laagblijvende 'Horizontalis' met donkere stengels, donker blad en wolken rozerode bloempjes.

A. umbellatus, een soort die in de meeste plantengidsen niet wordt vermeld, kan de laatste jaren op een toenemende populariteit rekenen in meer natuurlijk ogende bloementuinen. Deze aster vormt stevige, recht opgaande stengels met smal blad en afgeplatte schermvormige bloemwijzen met kleine witte astertjes. Kan gerust 1,5 m hoog worden en is ijzersterk. Nadeel is wel dat deze aster zich gemakkelijk uitzaait.

Alhoewel u de meeste asters best niet in het najaar plant omdat ze dan bijna zeker in ons vochtige klimaat de eerste winter niet zullen overleven, is het nu de hoogste tijd om bij goede kwekers te gaan kijken naar de bloeiende asters en alvast uw bestelling voor het voorjaar te plaatsen.

Paul Geerts

Vzw Borstvoeding, omdat het niet altijd gemakkelijk is

Contactmoeders voor moeders die de borst geven

De vzw Borstvoeding is een vereniging die nu al 18 jaar hulp en steun biedt aan moeders die borstvoeding geven. Borstvoeden mag dan wel een 'natuurlijk' proces zijn, maar dat wil niet zeggen dat het allemaal 'vanzelf' gaat. Vrouwen kunnen voor morele en technische steun deelnemen aan een Moedergroep van de vzw of telefoneren naar een contactmoeder. Sinds kort is er ook zo'n moeder in Overijse, Ann D'Helft. RandKrant sprak met de kersverse contactmoeder en met Annemie Mennes, een collega in het Leuvense.

De vzw Borstvoeding telt zo'n 40 à 50 contactmoeders in heel Vlaanderen. Sommige moeders krijgen een telefoontje per week, andere vijf of zes. 'Het hangt er van af hoe bekend de contactmoeder is, of hoe ze zich bekend maakt. In mijn geval was dat met de grote trom!', zegt Ann D'Helft die in Sales and Marketing werkt. Vandaar dus!

'Soms heb je één oproep in een week, soms drie op een avond. Omdat we rustig naar de moeder willen luisteren, leren we tijdens de vorming dat je best niet opneemt terwijl de aardappelen staan te koken en je nog moet afwassen. Op zo'n moment verwijst je beter door naar een collega.'

'De vzw neemt die vorming ernstig. Je moet een literatuurlijst doornemen met zo'n twintigtal boeken, niet alleen over borstvoeding maar ook over postnatale depressie, couveusekinderen, perinatale sterfte en zo meer. Vervolgens krijg je twee uitgebreide vragenlijsten die je moet beantwoorden. De antwoorden gaan dan naar de opleidingsverantwoordelijke van de provincie. Daarna krijg je nog een casus, een case-study voorgeschoteld. We hebben een bibliothecaris die ons via een tijdschrift de meest recente

FOTO: JASPE VANDENBROUCKE

literatuur bezorgt en er is een jaarlijkse studiedag waar o.a. de nieuwe contactmoeders een cursus telefonisch onthaal krijgen.'

De vraag achter de vraag

'Soms heb je iemand aan de lijn met een eenvoudige, technische vraag, maar als je dan wat verder praat en laat vallen dat het niet altijd makkelijk is dan wordt er al snel uitgeweid en soms komt dan pas de échte vraag', vertelt Ann D'Helft. 'Voor technische informatie zijn er folders die je niet

'Als borstvoedende moeder krijg je niet zelden af te rekenen met onwetendheid en bakerpraatjes'

alleen bij ons maar bijvoorbeeld ook bij Kind & Gezin kunt krijgen, maar met morele steun ligt dat wel anders. Als borstvoedende moeder krijg je niet zelden af te rekenen met onwetendheid en bakerpraatjes.' Bovendien wordt je ook regelmatig geconfronteerd met tegenstrijdige informatie en dan ben

je helemaal het noorden kwijt', voegt Annemie Mennes daaraan toe. 'Het is triestig dat een vrouw die zich de moeite getroost om borstvoeding te geven niet altijd kan rekenen op de steun van haar omgeving. Je moet in dat geval dan ook heel sterk in je schoenen staan en het is dan uiteraard nog belangrijker dat je de juiste informatie op het juiste moment krijgt, want je zit nu eenmaal met een heleboel vragen', aldus Ann D'Helft. 'Vrijen is bijvoorbeeld ook een natuurlijke zaak, maar er worden wel heel wat boeken over geschreven, er zijn praatprogramma's, hulplijnen, er is van alles en nog wat. Het is nu eenmaal niet zo dat natuurlijke processen zoals moederschap en borstvoeding geen woordje uitleg behoeven.'

Vaders voor moeders

'De vader moet uiteraard ook meewerken, anders red je het niet' stipt Anne D'Helft nog aan. 'Als je én moet voeden, én verzorgen, én buitenhuis werken én het huishouden doen draaien dan kun je wel een kruisje maken over de melkproductie want dan wordt het lichaam te zwaar belast. Door zijn vrouw te steunen helpt de vader haar om van de borstvoedingsperiode een mooie belevenis te maken en kan de band met het kind groeien.' 'We krijgen ook telefoons van grootouders en ouders en we vinden het een positieve zaak als die gesprekken kunnen bijdragen tot beter begrip tussen de verschillende generaties van moeders. De druk die (schoon)moeders met alle goede bedoelingen uitoefenen op een jonge moeder, door bvb. de borstvoeding in vraag te stellen, is niet te onderschatten.'

Geneviève Ostyn

Vzw Borstvoeding, Secretariaat:
Katrien Balduyck, Kronkelbeekstraat 28,
8700 Tielt, tel. 051/40 76 99.

Ann D'Helft, tel. 02/688 24 80.

De vzw organiseert ook 'Moedergroepen', dat zijn bijeenkomsten voor zwangere of pas bevallen moeders waar de vaders ook welkom zijn.

Een stukje Spanje in Vilvoorde

In het kader van Vlaanderen-Europa 2002 krijgt Vilvoorde de titel van Andalusische hoofdstad. En dat is geen toeval want er leeft al tientallen jaren een stukje Spanje in Vilvoorde. Meer dan 1500 Vilvoordenaren zijn van Spaanse afkomst. Het overgrote deel van de Spaanse gemeenschap komt uit de streek van Peñarroya-Pueblonuevo, dichtbij Cordoba. Vilvoorde heeft een hechte band met haar Spaanse gemeenschap, want sinds twee jaar is de stad met Peñarroya-Pueblonuevo verzusterd.

enigingsleven. In Vilvoorde bestaan drie Spaanse verenigingen: Hogar Español, Velasquez en CACD Peñarroya. Peñarroya is met haar 800 leden de grootste en ontstond in de jaren '60 uit een bescheiden voetbalclubje. Vandaag legt de vereniging zich hoofdzakelijk toe op culturele activiteiten en feesten. 'We willen via onze club onderling contact houden met elkaar en samen de nostalgie naar Spanje beleven', vertelt Juan José Santos, vice-secretaris van CACD Peñarroya.

Zo'n traditie willen de Vilvoordse Spanjaarden niet verloren laten gaan. De Spaanse gemeenschap viert al tien jaar lang haar eigen versie van het Romeriafeest. De mis vindt plaats in de grote Onze-Lieve-Vrouw-van-Goede-Hoop Kerk in het centrum van de stad. Het feest zelf wordt gevierd in het Domein Drie Fonteinen. De Fiesta Romeria lokte de voorbije jaren meer dan vijfduizend mensen. Naast Vilvoordenaars komen ook bezoekers uit Wallonië, Nederland, Engeland en Zwitserland met Pinksteren afgezakt naar het grote Romeriafeest. Het Domein Drie Fonteinen is dus voor één weekend per jaar een stukje Zuid-Spanje.

Heimwee

'Wij voelen ons goed in Vilvoorde', benadrukt Juan José Santos. Het succes van de feesten bewijst dat het verenigingsleven van de Spaanse gemeenschap bloeit. Maar toch blijft er het heimwee, vooral bij de oudere leden van de gemeenschap. Sinds enkele jaren trekt een deel van die oudste generatie weer terug naar Spanje. Na hun pensioen beslissen velen hun oude dag dicht bij hun familie door te brengen, in het land waar ze geboren en getogen zijn.

Tina Deneyer

Feestcultuur

CACD Peñarroya organiseert elk jaar in Vilvoorde de belangrijkste religieuze en culturele feesten die ook in Spanje gevierd worden. Zo zijn er onder andere het Drie Koningenfeest en het Spaanse carnaval. Maar het grootste is

'De Spaanse Gemeenschap in Vilvoorde heeft zich door de jaren heen bijzonder goed weten te integreren'

ongetwijfeld het Romeriafeest. 'De Fiesta Romeria is hét religieuze feest van Zuid-Spanje', zegt Juan José Santos. 'Tijdens het Pinksterweekend trekken honderdduizenden pelgrims naar Almonte, een bergdorpje in de buurt van Sevilla'. Na de traditionele mis, gewijd aan Nuestra Señora del Rocío, wordt er het hele weekend gebeden, gedanst, gegeten en gedronken. En dat allemaal om in de gunst te staan van de Heilige Maagd. Maar natuurlijk ook om een heel weekend plezier te maken.

24 Zoals bij veel van de buitenlandse gemeenschappen in België heeft de aanwezigheid van de Spaanse gemeenschap in Vilvoorde vooral te maken met economische factoren. De eerste generatie Spanjaarden immigrerde naar ons land begin jaren '60. In 1952 sloten de mijnen in de streek van Cordoba waardoor duizenden mensen plots hun broodwinning verloren. Ons land beleefde in die periode een sterke economische bloei. De industrie en de mijnen draaiden hier enkele jaren na WO II hier op volle toeren en dus waren er dringend werkkrachten nodig. Een grote groep Spanjaarden emigreerde naar België waar ze eerst werk vonden in de mijnen, daarna ook in de fabrieken. In de rand ontwikkelde de industrie zich eveneens en waren werkkrachten schaars. Een deel van de Spaanse inwijkelingen vestigde zich in Vilvoorde en kon er aan de slag in de bloeiende nijverheid.

Hechte gemeenschap

De Spaanse gemeenschap in Vilvoorde heeft zich door de jaren heen bijzonder goed weten te integreren. Toch heeft ze van bij haar ontstaan de eigen tradities en gebruiken levendig gehouden. Het is zoals voor elke gemeenschap ook voor de Spaanse belangrijk haar eigenheid te behouden. Dat probeert ze in de eerste plaats te doen via het ver-

Ein kleines Stück Spanien in Vilvoorde

Mehr als 1500 Einwohner von Vilvoorde sind spanischer Herkunft. Die spanische Gemeinde hat sich über die Jahre hinweg besonders gut integriert, sie hat aber auch ihre Traditionen und Bräuche am Leben erhalten. So werden in Vilvoorde kirchliche und kulturelle Feste noch genauso wie in Spanien organisiert und gefeiert. An einem Wochenende des Jahres ist der Bereich 'Drie Fonteinen' daher während des Romeria-Festes ein kleines Stück Spanien.